Vjesnik

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **1946**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:270:401467

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-24**

Repository / Repozitorij:

Croatian Emigrant Press - Repository

201.168

Narod bez znanja,
jest narod bez buducnosti.

VJESNIK

Slogom rastu male stvari
a nesloga sve pokvari.

Mjesecni Casopis Narodnih I Medjunarodnih Dogodjaja.
Na Hrvatsko—Srbskom Jeziku.

Broj 1. TRAVANJ 1946. Cijena 6d.

PROGLAS

Braci i Sestre Jugoslaveni!

Mi Jugoslaveni u ovoj koloniji smo u dovoljnom broju, da nam nasa narodna duznost i cast nalaze, kao i potreba savremenog doba, da ne izostane mo iza drugih naroda svijeta u kulturnom razvoju. Osobito, to od nas ocekuje nas narod u domovini.

Narod koji prednjaci u svom zdravom kulturnom shvacanju na svijet i demokraciju, kako je to isti pokazao za vrijeme krvavi borba proti fasizma, za svoju slobodu i slobodu svih miroljubivih naroda.

Nas narod u domovini nebi te zasluge dosegao, da nije uz svoj borbeni front i svoj kulturni front razvijao i usavrsivao.

Nas narodni i kulturni vodja i drug "Tito" je shvatio da bez razvitka na kulturnom polju, nema nam opstanka kao Slobodnoj Naciji!

Jos za vrijeme krvavih borba, nepismene se je u spiljama i sumana poducavalo pismenosti i usavrsivalo u sveopcem znanju.

Pomozimo i mi kulturnom razvoju nase nacije i usavrsivanju njenog Jedinstva, a to ce mo postici, samo ucenjem, medjusobnom suradnom i bratskim sporazumom.

Pokazimo, da mi prosti narod zelimo usavrsivati nase znanje, da smo i mi sami moguci stvarati i uscuvati nasu slavensku vrlinu i narodnu kulturu i u ovim kalekim stranama svijeta.

Mi smo Slaveni na vjekove bili zavadjani od strane tudjina i vazda smo u tudjima imali vise povjerenja negoli u sami sebe i na potoke slavenske krvi se je prolijevalo na vjekove za tudjine, koji su nam dali, kao nagradu vjekovno robstvo.

I ako nezelimo, da nas val ljudskog progresa ne potisne u stranu i pregazi, mora mo se i mi probuditi iz tog sna i krenuti putem napredka i znanja a to ce mo postici jedino na taj nacin, ucenjem i sudjelovanjem u svakom kulturnom radu sami.

Nakana izdavanja ovog njesecnog "Vjesnika," jest u glavnom ta: da se omoguci svakom pretplatniku, da u istom sam pise i izrazuje svoje zelje, koje budu imale pravi i iskreni smisao, Jedinstva Jugoslavena kao i svih ostalih Slavena.

Takodjer, da se osokoli i upozna nasu omladinu, osobito onu, koja je rodjena u N.Z. sa kulturom Slavenskih Naroda, tako da se isti ne otudju ju od svog naroda, kako se to premjecuje u dosta slucajeva danas, nepoznajuci historije svojih roditelja.

Nastoja ce mo da nasa djeca, zene i svak pise i izrazi svoju sposobnost.

Mi apeliramo na svakog, koji zeli slogu naseg Jugoslavenskog naroda, takodjer i ostalih Slavena u N.Z., da potpomognu ovaj casopis, jer jedino na taj nacin ce mo bolje razumjeti jedan drugoga i to ce mnogo doprinijeti nasem zajednickom radu.

NAMJERA I CILJ VJESNIKA

(a) Neodvisni izvjestitelj od svim narodnim i medjunarodnim dogodjajima.
(b) Potpomagati nase org; u N.Z., koje rade i stoje za jedinstvo Jugoslavena i ostalih Slavena.
(c) Propagirati i podupirati svim mogucim srestvima Narodnu Federativnu Republiku Jugoslaviju i ujedinjeni front, sa Marsalom Titom na celu, medju nasim narodom i narodom N.Z.
(d) Sprovoditi i potpomagati ko-oparaciju Svih Slavena u N.Z. i sirom svijeta, do konacnog federativnog ujedinjenja.
(e) Nastaviti borbu protiv fasizma, narodnog i medjunarodnog i zagovarati potpunu demokraciju radnika — seljaka i svih dobronamjernih ljudi na zemlji.
(g) Dobaviti i publicirati (po moguenosti) sto bolje izvjestaje o nasoj domovini i narodnom razvitku i napredku.
(f) Omoguciti da "Vjesnik" bude izrazaj mase naseg naroda u N.Z., ne grupe ili pojedinaca, samo kad doticni je iskreni zagovaratelj Jedinstva Slavena.
(h) Nastojati svim mogucim srestvima za potpuno ujedinjenje cjelokupnog naseg naroda u N.Z., koji stoji uz N.F.R. Jugoslaviju.

"DO YOU REALISE, YOU OF THE WESTERN POWERS . . . ?

A Yugoslav Poet Addresses Himself to His Friends in Britain, America and Colonies

In late May, two weeks after the Trst (Trieste) question had crashed on the world's consciousness, the greatest living Slovenian poet, Oten Zhupanehieh — Grand Commander of the Legion of Honour, translator of Shakespeare, a friend of the British people — published an article prefaced "Something Is Rotten in Denmark" in the official organ of the Slovenian Liberation Front. He points out that in this "great world conflict the Slovenian people, albeit cut to shreds and enslaved, without hesitation joined those who fought for freedom, for self-determination of people, and for a harmonious co-opertaion of all positive forces of mankind. "Under the overall Yugoslav leadership of Marshal Tito, the Slovenian people—the smallest nation in Europe—organized their own army, mastered all forms of modern warfare and liberated all their territories had suffered for 25 years under the Italian Fascist yoke.

Trieste was liberated. The Slovenian-Italian Liberation Front started organizing the city administration, which was accepted by the members of both nationalities of this teeming Adriatic port city. Yugoslav troops maintained exemplary order. "And," says Oten Zhupanehieh, "one could not help believing that there was no obstacle on this happy road to a free development of cultural and material life. But no! Such a clear thought, such a straight road to a peaceful future, could be imagined only by the naive masses, by a naive small nation.

"Enlightened citizens of Trieste and the Slovenian people have no right to determine their fate; they have no right to enjoy fruits of the blood they had shed; they have no right to apply on their own territory the principles of democracy." This was the sudden command from the Western Powers. "Our victorious and beloved army will say good-bye to 8,000 comrades who fell in the final battles and proudly left Trieste to save the world from new bloodshed.

"And this has really happened! The people who were the first to join the Allies, after four years of superhuman sufferings, endured because of their loyalty to the Allies, are the first to receive, precisely from those Allies, an ugly back-handed slap in the face as though they were worthless tramps, caught in somebody else's garden.

"Do you realise, you of the Western Powers, who did this to us—what this slap in the face has done you?

"Through all the horrors of these four years, the fury of the Fascist and Nazi hordes, in the dampness of stifling prisons, while watching the shooting of our best men, women, sons and daughters, the heaps of corpses in German camps, a brilliant hope glistened before us: 'The entire freedom-loving world is on our side.'

"And now, this bitter disappointment of deceived people! Do you really want to gamble away the beautiful and bright name of liberators and lose it in a dice game? Don't you realize, you diplomats of the West, that you are thus supporting those who persecuted the innocent, dragged them from one prison to another, left them to starve, tortured them, killed them with spades, gouged their eyes out, broke the bones of living persons, knocked their teeth out, violated daughters in front of their mothers and mothers in front of their daughters?

"None of this is invented. All of this we had to watch with our eyes; through all of this we had to live—all of this oppressed our souls.

"Because of this we have the right to ask you, nations of the West: What kind of future are you promising to us and to YOUR OWN SELVES, by prolonging this hell? How can you do it? HOW WILL FUTURE GENERATIONS JUDGE YOU, WHE NHE BOOK OF CURRENT HISTORY IS OPENED BEFORE THEM?

"My words are spoken against the wind. They will not reach the ears to which they are directed. Even if they reach them, perhaps those to whom they are specially addressed will laugh at them from their exalted positions of power. But it does not matter. . .

"I had good friends among the English. I still have them if they have survived this era of frequent deaths. Those are your scientists, writers, workers, and poets; your thinkers and dreamers. Yes, and dreamers. Dreams are necessary for those who cannot themselves reach the sphere of dreams — discoverers of new ideas, creators of a new world, the world of truth and justice, of freedom and creative life, which is so beautiful that it is worth living and dying for.

"If you friends of mine hear my distant voice, raise your voice of the offence given to

SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA ZAGREB
p 30 1947

mankind. During the last few years I have learned to know all the splendour of my people, their unconquerable courage, their readiness to endure even greater sufferings to reach the end which will surely give them the satisfaction for all the evils that they have endured.

"Hold steadfast, my people! For justice, for yourself and for your allies in Trieste, in Gorice and in Carinthia, everywhere, I know that you will endure and win, because your thought is clear and your road straight."

This protest of the Slovenian poet has passed unnoticed in the press of Yugoslavia's Western Allies. I do not know whether it has reached the ears of Oton Zhupanchich's English friends, but I think it should be addressed to all democratic thinkers of the world.

Oton Zhupancich was introduced to the American readers in the first chapter of Louis Adamie's book "My Native Land." The appeal of this "lyrical poet, kin of Keats and Shelley, of Verhaeren and Veraine," must not go unheeded. He speaks for the whole nation—a small but morally powerful, he speaks as a poet and dreamer whose dreams of "a world of truth and justice" enabled him to survive all the agonies of Fascist-Nazi rule. He and his people will win, must win, because their "thought is clear and their road straight."

Yugoslav, mostly Slovenian forces, lost 8,000 men in the battles with Nazi Germans and Fascist Italians around and for Trieste during the few days immediately preceding V-E Day.

—From South-Slav Bulletin, U.S.A.

SIROM SVIJETA

Jugoslavija

Jugoslavija i Poljska su potpisali pakt prijateljstva i medjusobne pomoci, protiv napadaca. Takodjer je slican pakt potpisan sa Cehoslovackom.

Svjetska reakcija, osobito Eng. i S.D.A., gledaju na to sa krivim okom. Prijateljstvo i sloga Slavenskih naroda, njih u velike zabrinjuje, jer njihova zlonamjerna nakana izrabljivanja slavenskih naroda se priblizaje kraju. I zbog toga oni su podigli organiziranu hajku, protiv slavenskih naroda, kroz svoju stampu.

Drugi vazni dogodjaj se je dogodio, da je uhvacen narodni izdajica Draza Mihaelovic. I reakcijonarni urednik "Auckland Heralda," ga veoma zali u svom uvodnom clanku od 26/3/46. Dakoko imajuci u vidu dalekoseznu politiku reakcije, kojoj bi Draza drage volje sluzio, kako je sluzio, Hitleru i Musolini, i za to ga ured; "Heralda" zali.

Izgled je, da nece proci dugo vrijeme i da ce Draza, posjetiti svoje kolege Hitlera i Musolini i snivati snjima skupa vjecni san i okajati svoja zlodjela, koja je pocinio prama svome narodu.

Novi Teror

Pod zastitom okupacijonarnih vlasti u Trstu i Slovenackom primorju se sve vise i vise pojavljuje novi teror i stari prijatelji Musolini nastoje svim silama, da poremete mir i pravedno rijesenje granica izmedje Italije i Jugoslavije. Dakako, da ovo podupiru i nase izdajice, koji se nalaze u Italiji i ostalim stranama svijeta.

Njihov rad nas podsjeca na rad R. Pasica iza prvog svjeskog rata, kad je isti bio veliki prijatelj sa talijanskim politicarom grofom Storza, koji i danas igra veoma veliku ulogu protiv pravedni zahtjeva Jugoslavije na Trst i Slovenasko primorje. Pasic je sa Storzom imao tajne sastanke i na taj nacin prodavao mu slovenacke zemlje, da bi svoje protunarodne planove mogao lakse ostvariti i lakse uvesti Veliko — Srbsku hegemoniju Beogradske carsije. Takov stav danas zauzimaju Jugoslavenski izdajice u inostranstvu i reakcija, koja se kupi oko bivseg kralja Petra uz pomoc sami talijanskih fasista i ostale reakcije svijeta. Pokusavaju prouzrociti nemire u Trstu da bi iste iskoristili u svoj zlonamjerni plan.

Vijesti koje nam stizu u privatim pismima i,t,d. iz domovine, pokazuju veliko odusevljenje, koje vlada medju nasim narodom u nasoj slobodnoj domovini Jugoslaviji. Premda je Jugoslavija bila porusena vise nego i jedna druga mala drzava u Evropi, njen narod radi na popravku, istom onakovom energijom kako se je borio za svoju slobodu i mi moremo biti ponosni, da smo sinovi one zemlje.

Sovjetski Savez

Jedna od onih zemalja, koja je bila najvise porusena od fasistickih horda, je vec ukinula racijonalnu diobu hrane, to je samo jedan dokaz od tisuca ostalih koliko je socijalisticki poredak napredniji od kapitalizma i kojim brzim tempom moze da podje jedna drzava, gdje nema zapreka privatе svojine; gdje jedan radi za sve i svi za jednoga.

Drugi vazni dogodjaj, osobito za slavensko jedinstvo, jest posjeta Jugoslavenski omladinaca i omladinki braci u Sovjetskom Savezu, gdje su medju ostalim gradovima posjetili i Staligrad, tu grobnicu fasisticki tirana iz svih narodnosti Evrope. Samo je necasno kad promislis, da kosturi ovih ljudi-zivotinja moraju na vjekovo ostati u toj svetoj zemlji socijalizma koja je spasila covjecanstvo od robstva fasizma.

Vidi se na licu Jugoslavenski posjetioca, da se osjecaju bratski kod ravnopravne brace, koji su mnogo jaci i veci i sa tim smo vise osigurani za nasu zajednicku bolju buducnost.

Takodjer su zavrseni i izbori na kojim su gradjani S. Saveza devedeset i devet po sto sudjelovali, sto znaci, da narod S. Saveza budno prati i odobrava rad i vodstvo komunisticke stranke i da gradjani S. Saveza imaju potpuno povjerenje u komunistickoj stranci koja ce ih i u buduce predvoditi k pobjedi na rekonstrukcije zemlje, pod vodstvom Josipa Stalina.

Drustvo Za Prijateljsko Zblizenje Sa Sovjetskim Savezom

Koji uspjesno radi, sirom N.Z. propagviajuci o radu S. Savezu i pobijanjem raznih lazi, koje se sve vise umnozavaju u kapitalistickoj stampi, zasluzno je svake potpore i svaki napredni mislioc bi morao potpomagati i postati clanom ove organizacije.

Pod vjestim rukovostom njenog presjednika Prof. W. Eyre, Auckland orgranak je prikazao, dva kratka filma u W.E.A. na 2/4/o.g.

"The Nine Hundred i Star and the Sand," takodjer Prof. W. Eyre je u kratko raztumacio vaznost ovih filma i "pravoj demokraciji" koja se sprovodi na slobodnoj volji Jugoslavenskih naroda, pa bilo to u samom ratu ili zbjegu. Ovu novu pojavu, koju reakcijonarna stampa zeli iskriviti, nazivajuci Jugoslaviju "Police State," je veoma vazno proucavati, jer ova pojava u jednoj maloj; drzavi, kao sto je Jugoslavija je od velike vaznosti za ostali svijet, kazao je govornik.

Sjedinjene Drzave Amerike

Nakom smrti F. D. Rosvelta polici S.D.A. sve vise i vise se odalecuje od umjerene demokratske linije, koju je isti bio uspjeo podrzavati, dok je zivio. Reakcija kapitalistickog monopola uspijeva, da potiskuje sve progresivne licnosti sa visih drzavnih polozaja i stalno se moze kazati, da je politika S.D.A., brzim tempom skrenula na desno. Osobito se to opaza u stavu kojeg se zauzima proti Sovjetskog Saveza i ostalim slavenskim drzavama, na svim medjunarodnim konferencijama.

Ova reakcija se je razvikala, preko svoje lazne stampe Hearsta, Pattersona, McCormica i ostalih, o "Ruskom imperijalizmu i diktaturi." A zaboravilo se je od zemljama, koje su S.D.A. prisvoljile u ovom ratu, kao Iceland, Greenland i sve otoke pacifika, u svojoj nakani, da prosire svoje granice i skuce ostale narode pod robstvo svoga kapitala, kojeg su oni natrpali, dok su se ostali narodi borili za slobodu pod robstvom fasistickog tiranstva.

Velika Britanija

Njeni politicari, pa bilo to iz skrajne desnice ili ljevicari pokusavaju, da sprjece raspad ove imperije, osobito je njen minister vanjskih posala E. Bevin nastojao da uvjeri S.D.A. kao i Churchil da je to od velike vaznosti za uzcuvanje "zapadne civilizacije i demokracije," opstanak britanskog kapitalistikog — imperijalizma. Drzanje gospodina E. Bevina na svim konferencijama O.U.N. i njegova dvolicnost u pogledu Grcke i Indonisije, gdje se narodu namece, tako zvana sloboda britanske demokracije, sa bajonetama i bombama; to bi bio dovoljan dokaz koliko povjerenje se moze imati u socijal — demokratske stranke, ovog tipa.

Osobito nama slavenima ovo bi moralo sluziti za opomenu, kao buduci vodic, sto moremo ocekivati od ovih social—demokrata. Sjetimo se Njemacke, Italije i McDonalda u Velikoj Britaniji, gdje su vladali socijal-demokrati iza proslog rata i doci ce mo do uvjerenja, da je njihova mlitava i oportjunisticka polici dovela fasizam na vlast, a mnogi od njih su postali suradnici istog.

E. Bevin u svome govoru od 30/3/46, medju ostalim kaze, da "Rusija treba da napusti politiku imperijalizma 19 stoljeca." Dali bi u istinu iskren covjek ovo mogao reci, kad se promisli na kojoj bazi je osnovan imperijalizam velike britanije.

Moramo se uvjeriti, da vecina britanskog radnistva misli kao i gosp; E. Bevin, to me je dokaz, kad su narodni poslanici socijal-demokratske stranke (Labour Parti) na svom zasjedanju, potpuno odobrili stav kojeg isti zauzima u svim medjunarodnim pitanjima, osobito njegovom stavu, proti Sovjetskog Saveza, samo sest od prisutnih su se protivili tom stavu.

Spanjolska

Taj narod nikad nije imao zgode, da se nauziva slobode. Katolicka crkva, koja je u glavnom vladala na stoljeca u ovoj zeljmi,

direktno ili preko svojih agenata, je vazda na sve moderne nacine nastojala da zaustavi ljudski progres, pa bilo to milom ili silom. Zemlja u kojoj katolicka crkva posjeduje jednu tretinu zemljista i ostalih nekretnina u drzavi je na taj nacin drzala spanjolski narod u vjecnom robstvu i neznaju.

Danas spanjolski narod pati pod pristiskom tog pozivincenog fasizma poduprt katolickom crkvom i vatikanom, tim sredistem vjekovjecne smutnje proti slobodoumnih naroda.

Nemoguce je shvatiti danasnje patnje progresivnih ljudi i zena spanjolske. U Frankovim koncetriranim logorima i prahistorickim tavnicana radjaju se djeca. Djeca, koja ne znaju sto je to ljudska sloboda i kakov je zivot normalnog djeteta, na svjezem zraku, slobodne majke prirode. Uzgojeni pod disciplinom i bicem u samostanima i logorima, na ovaj nacin ce postati pioneri, mraka, sile fasizma i zluzitice onima, koji su upropastili ljudski rod; proti zelje njihovih vlastitih roditelja.

I znajuci sve ovo gosp. E. Bevin nam kaze, da se ne zeli mijesati u unatarnje stvari spanjolskog naroda. Isti stav je i S.D.A. u tom pogledu i sva nastojanja Francuske, Sovjetskog Saveza i ostalih progresivnih drzava za unistenje fasizma osobito u spanji, ostaje nerijeseno.

Isti stav je zauzimao i Chamberline, kad je prodavao oruzje Hileru i Franku ali kad je bido o prodaji Ceske zemlje Nazi razbojnicima, onda je to bilo opravdano snjegovog gledista. Izgleda, da politika E. Bevin slijedi istim stopama i gradi fasizam u spaniji, koji ce jednog dana poremetiti svjeski mir sa pomocu ostalih svojih pristasa sirom svijeta.

Fasizam u spanjolskoj mora biti unisten i sloboda zajamcena spanjoskom narodu. Tome moramo i mi pomoci na sve razne nacine, koji su nam na raspolozenje, akoli ne zelimo, da mi i nasa djeca opet ne osjetimo sve strahote treceg svjeskog rata.

Samo ljudi uzeg shvacanja i licnih interesa, mogu imati optimisticke poglede, kad se trezveno prosudi sva djela svetske reakcije i fasizma, danas u svijetu; Spanjolska, Grcka, Portugalska i Argentina.

Fasizam je privremeno pobijedjen na bojnom polju ali na politickom polju se je povukao u svoju jazbinu, kao ranjena zvijer i ceka zgodu za novi napad. U tom ce mu mnogo pomoci socijalna demokracija, kao i u proslosti (akoli ne izmijeni svoj stav) sa svojom oporcunistickom politikom. Fasizam i tako zvana demokracija, zapadnog tipa, su izrasli u jednom vrtu kapitalistickog-poredka i tesko im se je rastati.

VAPAJ GLADNE DJECE U JUGOSLVIJI MORA I NAS OVDJE DIRNUTI U SRCE

Iz domovine nasih otaca stizu potresne vijesti o gladovanju i umiranju djece. Cujte sto ocevidci pisu o tome:

Hubert Harrison, dopisnik engleske novinske agencije pise iz Jugoslavije:

Djeca Jugoslavije trebaju presnu pomoc saveznika. Mnoga djeca su pomrla za vrijeme rata. Ona koja su ostala predstavljaju samilostan prizor. Ona imaju postarana, naborana lica i zgrcene, skoro neljudski iskrivljene ruke i noge."

Henry Shapiro, dopisnik United Press u Beogradu, pise:

"U udaljenim predjelima susica i pomor djece kriticno rastu. U gladujucim predjelima zene su jednostavno prestale radjati. Narod znade da ce mnogi umrijeti ove zime."

UNRRA Buletin, opisujuci stanje u Rogatica bolnici, pise:

"Skoro sva djeca pate od kozne bolesti, koja se duguje nestasici sapuna. Oko polovicu djece ima nadute trbuhe, a ta bolest dolazi od glada. Vecina djece pati od grize, a stanoviti broj i od krvave grize. Egavost (iskrivljene kosti) je obicna pojava, a susica je tako prosirena, da je jos nisu ni poceli lijeciti na zemaljskom opsegu."

Malcolm MacEwen, londonski dopisnik u Jugoslaviji, opisujuci povratak izbjegle djece u pristaniste Crvenog Kriza, pise:

"Ogromna vecina djece je mrsava, odjevena u prljave krpe, koje se jedva drze zajedno i poplavljena usima. Mnoga od njih kroz dvije godine nisu ni vidjela sapuna. Djeca su zivjela u spiljama i sumama, jer su sela bila porusena. Nekoja djeca su iznakazena od glada, bolesti i sakatosti. Mnoga djeca izgledaju kao kostur. Imaju velike naduhnute trbuhe, a dojencad izgledaju kao oderani zecici. Majke ih nisu mogle hraniti svojim mlijekom, jer su i one zivjele skoro iskljucivo na korenju, a djeca nisu nikad okusila ni mlijeka ni mesa."

Tjedni Buletin UNRRA pise:

"Lijecnicki pregled 40 djece ispod pet godina a Sarajevu je pokazao, da sva pate od egavosti, a jedno od cvjetne egavosti. Tjelesni

razvoj djece je daleko ispod normalnog a sva pate od gljista; nekoja pokazuju gladnu oteklinu, koju prouzrokuje griza. UNRRA zdravstvenici javljaju da slicno stanje postoji i u drugim predjelima."

Casopis, Djeca u Okovima, pise:

"Djeca u Sabcu su oslijepila od nestasice potrebne hrane."

Dr. Singer, cim je stigao u Sarajevo i vidio djecu u bolnici pisao je pismo Medjunarodnon Savezu za Skrb Djece, u kojem veli:

"Jos nikad nisam vidio toliko egavosti jednog jutra koliko sam vidio juce. Mnoga djeca su donesena u bolnicu, koja su jednostavno umirala od glada; nista nego naduhnut trbuh, koza i kosti. Bolnica je prepuna da primi ikog izuzev one koji su akutno bolesni, a one koji su kronicno pregladnjeli mora se jednostavno pustiti da umru. U svih 6 mjeseci sto sam bio u Italiji i posjecivao djecje bolnice, nisam vidio toliko malnutricije, koliko sam vidio jedno jutro ovdje. Ja bi zelio da narod takodjer zna, i ako je u Bosni slabo, da ima predjela u Jugoslaviji, gdje je jos gore i gdje narod zive od lisca i trave, kao na primjer u Lici."

Alan Hall, dok je bio pomocni upravitelj UNRRA u Jugoslaviji, opisao je ovim rijecima napore jugoslavenske vlade, da pomogne narodu i njegovoj djeci:

"Clanovi jugoslavenske vlade izvadja ju ogromni organizacioni posao, koji iziskuje nase najvace divljenje i pohvalu. Oni rade odlucno i zivo tako da je zaista povlastica promatrati duh ovid ljudi. Vlada dijeli pomoc sasma pravedno, bez obzira na politicko i vjersko glediste onih koji primaju pomoc."

Citajuci gore navedeni clanak, mozeli i JEDAN nas zemljak imati tako okruto necovjecje srce, da nebi doprinio za pomoc ovih djecjih zrtava u nasoj domovini.

Sve Slavenski Savez sada sprovodi kampanju, sa svim svojim ograncima u N.Z. za izgradnju bolnice na Jadranskoj obali za ovu sirocad. I ako nisi clan S.S.S., duznost ti je da postanes, akoli si daleko i osamnjen posalji pomoc preko "Vjesnika," J. Alach, 12 McColl St., Newmarket, Auckland, ili direktno na S.S.S.

VAZNO U POGLEDU SLANJA PAKETA JUGOSLAVIJU

Oznaka "Gift—Poklon" Zahtijevaju Jugoslavenske Carinske Vlasti, Jer Samo Poklonjeni Paketi (Dar) Su Oslobodjeni Uvozne Carine.

KATOLICKA CRKVA ZASTICUJE KRIMINALCE

"Universe" katolicka novina u svom izdanju pise velikim slovima, da je Dr. Hans Frank bivsi governor-razbojnik Poljske za vrijeme nazisticke okupacije, koji se sada nalazi pod optuzbom u Nurembugu kao ratni zlocinac griminalac, primljen u zastitu katolicke crkve. Ista novina je poblicirala njegovu sliku u kojoj se isti tako veselo smije, pokazujuci da je njegova savjest sada u miru. Akoli katolicka crkva prima u zastitu ovakove razbojnike onda znamo na kojoj strani katolicka vlast stoji. Ja cu radje ostati izvan zastite katolicke crkve, negoli se naci u raju sa razbojnikom u koga me katolicka crvka zeli da opremi (op. ured).

* * *

Svecenik Baptiskog Collega u Mancherstru **Velika Britanija Kaze:** Vatikan dozvoljava i podupire pod zastitom svecenickog plasta politiku, koja radi svim silama, da stvara neprijateljstvo, izmedju V. Britanije i Sovjetskog Saveza.

Takodjer isti pita, zasto vatikan radi svim silama, da katolike svih zemalja nadrazuje u mrznji protiv Sovjetskog Saveza i pita, da li je drvodjelac od Nazareta to ucio, u ime kojeg danas mi mnogo zla cinimo?

* * *

Znadesli, da trpezarija svetog oca Pape vrijedi £10,000,000 i da je kupelj u kojem se njegovo sveto tijelo kupa od suhog zlata. Koliko je nevini zrtava palo, dok je ovo sve, sveti otac dobio?

* * *

Mi zelimo Vase dopise i vazna pisma iz domovine, koji tumacu herosku borbu naseg junackog narodu za slobodu. Takodjer izvjestaje nasih org; koji radu za bratsku slogu i jedinstvo Svih Slavena.

* * *

(Svaki onaj koji zeli poblikacije pisama iz domovine je ispravno da je i pretplatnik "Vjesnika," op. ured.)

PJESMA MAJCI OD SINA PARTIZANA U LANSIMA FASIZMA

Majko moja, ti si mi daleko
Nakraj sinjeg mora.
Ti, nevidis i ne cujes,
Patnje sina svoga.

Znam, da mislis name, Majko,
Po danu i noci.
Ali neznas Majko,
Da mi mladost vene, u ovoj samoci.

Samo sanjaj, mila Majko,
O sretnome sinu,
Jer ti neznas, Najko.
Za moju sudbinu.

Misli moje, lete k tebi Majko,
Iz samoce ove.
I mole te, da utjesis, Majko,
Tuzno srce moje.

Predaleko si mi mila, Majko,
Da bi mogla znati,
Za vapaje moje,
I utjehu mi dati.

Beskrajno more, djeli nas, Majko,
Od svjezih zagrljaja.
Al jedno snce i jedan mjesec,
Nas, Obasjava!

I samo nate mislim, Majko,
U tuzi svojoj,
I poljubac zarki, saljem tebi,
Majci, miloj, Majci, mojoj.

—TOME MUCALO.

MALO SALE

"Britanski ministar vanjskih posala na putu za Moskvu, sa sesirom na glavi na kome pise," nastavak tori polici.

Radnik (u dvojbi ga pogleda): Ja se nadam da ces promijenuti sesir Arni. Izgleda da Arni nije cuo!

* * *

"Sedamdeset godisnji starac osudjem na 25 godina zatvora, usklikne! Hvala mnogo gospodine sudce. Nisam ocekivao toliko dugo zivjeti.

* * *

Dva radnika se sreli na ulici.

Jakov: Zdravo Antone, gdje si se zaputio, tako naglo?

Anton: Idjem na rese (konjske utrke).

Jakov: A zasto da tamo gubis vrijeme i novac?

Anton: Novac mi je i onako na teret, osobito kad dodjem u pensiju a vrijeme je 40 sati rada a za ostalo ja placam, dovidjenja (odlazi).

Jakov (govori sam sobom) Ja sam mislio, da sam ja socijalista ali izgleda, da nisam, nego Anton.

* * *

Mudra izreka: Zasto bi govor morao biti zabranjen? Kad i onako vrlo malo ga je vrijedna cuti!

HOUSE BUILDING AND RENTING IN U.S.S.R.

Most of the dwelling houses in the Soviet Union belong to the State, or to co-operatives, or to public organisations. But there are many individuals who own the houses in which they and their families live.

Vacant living accommodation in buildings belonging to the local Soviets is allocated to citizens on instructions issued by the housing department of the Soviet. Houses owned by individuals are entirely at the owners' disposal.

The right of the citizen to occupy certain premises is laid down in the lease or contract drawn up between the lessee as tenant and the lessor. The tenant has the option of renewing the lease when it expires.

Eviction, as a rule, takes place as a result of a court action brought by the interested person or organisation. Legal grounds for the eviction of a tenant without the provision of alternative accommodation may be: the lessee's departure to another permanent place of residence without returning to the lessor the premises formerly occupied; persistent, wanton damage caused to the premises by the lessee or his family; and non-payment of rent over a period of some months. In all other cases where the law permits eviction, the tenant must be provided with suitable alternative accommodation.

Kept for Servicemen

Special arrangements are made to ensure that men called up for military service, or mobilised during wartime, do not lose their homes. In the case of a man living alone, the premises he occupied before being called up are retained in his name, as lessee, throughout the whole period of his military service, and for six months after his discharge, if for any reason he does not return at once to his old home. In the case of a man living with his family before his call-up, the premises remain at the disposal of the family during his absence, and are returned to him on his discharge.

Tenants have the right to exchange premises with other lessees of living quarters, all rights and obligations being transferred to the new lessee.

The provision by organs of the State of housing accommodation for those living in towns and factory settlements makes it possible to guarantee these rights.

Rents in the U.S.S.R. are extremely low, be-

ing charged not for profit, but to recover the cost of building and maintaining the house. They are calculated according to the type of housing, the lessee's salary and the number of his dependants.

The maximum rent payable by factory and office workers is one rouble 32 kopeks per square metre per month. This maximum rent is paid only by people earning a minimum of 420 roubles per month. But an increase in salary over this amount does not lead to an increase in rent.

In calculating rent, only actual "living space" is counted. Kitchens, corridors, bathrooms, cupboards and storerooms are not reckoned as living space.

Serving soldiers are charged a special reduced rent of 80 kopeks per square metre per month.

In a check-up of the budgets of 80 families living in a block of flats in Moscow, it was found that the rent charged amounted to no more than two to five per cent. of the tenants' total income.

Rent is paid monthly in arrears.

The occupation of premises, and the uses to which they are put, are governed by special legislation in each of the constituent Republics of the Soviet Union. This applies particularly to the minimum amount of floor space to be provided per person. The local authorities have the right to raise this standard, but not to reduce it.

Certain categories of tenants have the right to favoured treatment in this respect. Special standards have been introduced for artists, scientists and writers so as to ensure them such living conditions as will enable them to work productively. Tenants who have to work at home—industrial and economic leaders, doctors, lawyers, etc.—also enjoy the higher standard.

It applies also to tenants whose housing accommodation is a reward for special services rendered (Heroes of the Soviet Union, Heroes of Socialist Labour, State pensioners, etc.), and to persons suffering from ill-health.

The Soviet Government spends considerable sums on building dwelling houses. In the Russian Federative Republic alone, 1,700,000,000 roubles were allocated for the 1945 housing programme. In addition, every effort is made to encourage private building.

A person who wishes to build a house is granted the right to do so by contract with the local Soviet. The right to build includes the right not only to obtain a vacant lot in or near a city, but also to occupy a lot containing unfinished or damaged buildings. Leases of land are granted for 65 years in the case of brick buildings, and for 50 years in the case of wooden buildings.

In the Soviet Union private builders of houses are granted credits by the State bank, and are guaranteed the necessary materials. Persons who obtain loans are under an obligation to invest not less than 30 per cent. of the total cost in the building. This sum, incidentally, may be contributed partly by a man's own labour in building the house. Loans are given for five years at an interest of two per cent. per annum. The right to a building site may be sold or transferred to another person.

All Soviet housing laws aim at protecting the rights of the working people, and at ensuring them the prov[illegible]n by the State, of cheap living accommodati[illegible]

—By S. Yerikhonov.

Godisnja pretplata za "Vjesnik" jest, 6/- ili polugodisno 3/6. Za ostale zemlje 7/- godisno.

Adresa: 12 McColl St., Newmarket, Auckland, New Zealand.

Druze uredniku:

Cedje Vam s[illegible] £.....s.....d.....kao pretplatu za "Vjesnik."

Tabodier £.....s.....d..... dobrovoljni doprinos za bolji uspjeh i prosirenje casopisa.

Ime: .....

Adresa: .....

Opomena: Mnogim nasim ljudima je mozda nezgodno doci do [illegible] posiljke za pretplatu. [illegible] jednostavnije ako se posalje [illegible] pretplata se biti zaracunane za cijelu svotu, koju doticni posalje.

Editor and Publisher, J. Alach, 12 McColl St., Newmarket, Auckland, New Zealand. Kladost [illegible] Auckland Service Printery

WAIMA 14 MAY 46

21 MAY 1946

NOT KNOWN BY POSTMEN WRITE N.Z.

Narod bez znanja, jest narod bez buducnosti.

VJESNIK

Slogom rastu male stvari a nesloga sve pokvari.

Mjesecni Casopis Narodnih I Medjunarodnih Dogodjaja.
Na Hrvatsko—Srbskom Jeziku.

Broj. 2. SVIBANJ 1946. Cijena 6d.

VATIKAN CINI PROVOKACIJE

Za Rat Protiv Sovjetskog Savera I Ostalih Slavenskih Drzava.

Pise taj otrovni list "Zelandija," glasilo katolickog klera u N.Z. u obrani Franka i fasizma u Spanjolskoj. "Akoli je doslo vrijeme ciscenja i obracuna u Evropi, zasto se ne pocme sa krvavim Titom u Jugoslaviji, cija fasisticka okrutnost (Zelandija hoce da svoje ime i ime onih kojih su oni u ratu proti demokracije podupirali nametne Titu) i mrznja za demokraciju i slobodu je vrlo dobro poznata, kao i neprijateljski napad na zapadne drzave, nije tokova Frankova miroljubiva Spanja, od kojoj se danas mnogo toga pise." Ovo pise ovaj otrovni list, koji bi nas ucio "ne ubij i ne kradi." Osservatore Romano "pise u svom broju od aprila o.g. Ubojstva bez istraga u Albaniji, Jugoslaviji, Bjelorusiji. "U Jugoslaiji katolicko svecenstvo se progoni na razne nacine a pravoslavni biskup Sergius iz Kirova i Odese se docekuje sa slavolukom u Beogradu, gdje je odrzao misu na brdu Avala."

Ovakove i sliene lazi vatikan siri proti sloge i bratstva Jugoslavenskih naroda kojeg su oni u potokima krvi postigli. Hoce da opravda one izdajice u crnim mantijama, koji su bili spijuni od pamti vijeka za talijanski imperijalizam i druge, osobito na Jadranu i Slove niji.

Brani crne kapucine, na Rijeci, kod kojih je u samostanu nadjeno oruzje i razna literatura proti drzave, koje su sveti oci u ime boga, na celu, sa svetim ocem Nestorom prikupljali za teroristicki napad na narod, pomocu vatikanskih agenata i strane reakcije.

Proti Sovjetskog Saveza pise: "kako se je ucinilo sa Hitlerom, da bi se onako moralo uciniti i sa Stalinom" (trebalo bi da vatikan sakupi sve svoje mantijase sirom svijeta i pokusa). Medju ostalim svojim paklenim planovima, podupira Poljske izdajice u emigraciji i u Poljskoj, nastojeci da na takov nacin izazove gradjanski rat u Poljskoj pod uplivom klerikalaca i na taj nacin okrivi Sovjetski Savez, i privuce Eng; i Ameriku za intervenciju i rat protiv slavena.

Urgirajuci napad, prije negoli se slavenski narodi oporave i poprave ostecenu domovinu, koja je porusena od ortaka Hitlera i Musolini, tih bivsih prijatelja vatikana. Danas vatikan moli i zaklinje za oslobodjenje ovih drzava od "komunizma" a jeli isti ikad protestirao, proti nasilja i zvjerstva, koje su njegovi prijatelji Hitler i Musolini, pocinili proti, Poljskog, Jugoslavenskog i ostali naroda svijeta, kad su se isti borili za slobodu?

Niti jedne protesne rijeci nije se culo protiv ovih zvjerstva, koja su vrsena protiv ovih naroda.

Doslo je skrajno vrijeme, da mi Jugoslaveni u N.Z. ozbiljno mislimo i posvetimo vecu paznju ovim pitanjima, osobito u pogledu suradnje sa ovim najgorim neprijateljima nase slobode, bilo to u domovini ili ovdje. Trebali bi posvetiti paznju tome, da nesaljemo nasu djecu u te skole u kojima se nasa djeca uce da budu izdajice svoga roda i, koji ce se boriti protiv idejala svojih otaca i demokracije. Pravo je, da svak zaradjuje kruh u znoju svome, kako to biblija kaze.

Pomagati one koji su protiv Marsala Tita, znaci izdajstvo i ponovno robstvo za nas narod.

Mi se nezelimo dirati u niciju vjeru, to su privati poslovi svakog pojedinca. Ali vjere su danas, osobito katolicka postale trgoviste a vatikan politicko gnjezdo fasizma i najpodlijih lazi i provokacija za rat.

Duznost je nasih postenih svecenika u domovini da se ocijepe od te zloglasne kuce vatikana, koji je u proslosti kao i danas prouzrokovao na potoke nevine krvi da se prolije. Potrebno je da svaki nas covjek cita "Zelandiju," tako da se uvjeri, sto ista pise proti nas!

NSB. KNJIŽNICA ZAGREB

Sveti Otac, Papa, Poklonio Drugih 70,000. Franaka Poljskim Emigrantima, A Zasto?

Dabi mogli bolje se organizirati protiv poljskog naroda i poljski vlasti. Adkud svetom ocu taj novac? Isukrst nije imao nikakova posjeda na ovom svijetu, vec vjeru u boga i bicem je prognao trgovee iz hrama u Jeruzolimu a sveti otac cini trgovinu u ime njegovo. Cudno ali istinito!

* * *

Katolicki biskupi apeliraju za pomoc grckom narodu, koji su vecinom pravoslavni a za Jugoslavene nista, koji su vecinom katolici. Izgleda da sveti oci koji dijele milostinju, bez interesa su zaboravili. Yugoslavenski narod?

Budimo Na Strazi

Svi oni koji se praznim rijecima izrazuju kao patriote a svojim nacinom rada cine sve moguce, protiv narodnog pedinstva i covjecanstva njih se trebamo cuvati. U njima se poradjaju tolike mrznje i u njihovoj ambiciji za njihove umisljene ideale patriotizma, vise puta i neznajuci, rade u prilog neprijatelja i izdajica naseg naroda. Ovakove ljude moremo dijeliti u vise kategorija.

Najopasniji su oni elementi, koji u svojoj kratkovidnosti i uskom znanju stvore neke ideje bez temelja i zdravog i logickog razmisljaja, takove ideje izrastu kao rak rana u njihovim mislima, da to gotovo postane kronicna mentalna bolest. Ovakovi tipovi su spremni za svako zlo, ako im se itko usudi suprotiviti, samo je jedno nasto oni nisu spremni, a to jest zdravo razmisljanje i logicko argumentiranje i nikad nece priznati svoje pogreske, pa cak ni onda, kad su u raznim argumentima porazeni, da nemogu dati prakticnog odgovora.

Ovakovi elementi hoce da u svakom slucaju iskrive historiju covjecanstva. Cuje mo ih reci ja sam Jugoslaven i sotim misli da je ostvareno sve, neznajuci da je Jugoslavija sastavljena od raznih Jug; plemena, naroda, sa razlicitim kulturnim nazorima i obicajima i ostatcima tudjih kultura. Da je jedino pravedno rijesenje nase zajednice, postivanje svega onoga sto je korisno i napredno i na temelju slobodnog sporazuma ce mo postaviti cvrsti temelj Slobodnoj Narodnoj Federativnoj Jugoslaviji!

Svi oni koji misle u ovom pravcu rusenja narodnih i plemenskih kultura, nisu nista drugo nego agenti fasisticke ideologije. Takovi sebicni elementi nemaju nikakove vrline covjecanstva i pripravni su da sluze ma bilo kome, samo da zadovolje svoje ambicije, interese i polozaje.

Napredni ljudi i zene, koji ne zele opet pasti u robstvo i zablude, koje su vladale na stoljeca medju Slavenima, moraju raditi svim silama i srestvima, da se fasizam i njegovi agenti potpuno unistu, bilo svjesni ili nesvjesni. Ovakovi peti kolumisti se vise puta uvuku u nase redove kad opaze, da im se tlo ispod nogu izmice i vrebaju zgodu da opet sluze starom gospodaru, kapitalistickoj reakciji.

Nasa je duznost, da stisnemo redove i da pomazemo slobodnom covjecanstvu, da uscuva svoju slobodu, pa nesmeta gdje to bilo. Kao sinovi one zemlje u kojoj smo se rodili, nesmijemo zaboraviti, da je nasa duznost, pomagati popravak nase zemlje i oporavak naseg borbenog naroda u domovini.

Mi Jugoslaveni smo imali gorko iskustvo, za stoljeca u proslosti i to nesmijemo zaboraviti ni za jedan casak, koje neka nam bude ucitelj za buducnost. To neka bude cilj svakog rodoljuba, cuvati se narodnih izdajica; takodjer omoguciti suradnju svakom onom, koji ima volje i srestva, da radi za narodno jedinstvo, jer jedino masovno organiziranje je cvrsti temelj jedne drzave!

SENZACIONALNO OTKRICE POKRADENOG USTASKOG BLAGA U FRANJEVACKOM SAMOSTANU U ZAGREBU

Visoki kler crkve pomagao ustaskim zlocincima sakrivati otimacinu u grobnici pod ispovjedaonicom

36 Sanduka sa zlatnim satovima, zlatnim zubima, itd., narodjeno u grobnici franjevackog samostana.

Zagreb, 29. januara.—Prema ranije dobijenim podatcima, organi javne sigurnosti mjeseca januara ove godine, izvrsili su premetacinu u franjevackom manastiru u Zagrebu, kaptol broj 9, i tom prilikom pronasli u bivsoj grobnici, koja se nalazi u prostoriji za ispovijedanje gluhih, 36 drvenih sanduka.

U prisustvu provincijala frannjevackog samostana otkopani su sanduci koji su prikriveni zemljom, izmjesanom sa istruljelim dijelovima ljudskih kostiju. U sanducima su pronadjene dragocijenosti, zlato, zlatni satovi, nausnice, ogrlice, prstenje, zlatne vilice, itd. Iz zapisnika i registarskih cedulja, pronadjenih u sanducima, ustanovljeno je da su ove predmete ovdje zakopali organi ustaske drzavne riznice.

Rezultati dosadasnjih istrazivanja pokazuju da se radi vecinom o dragocjenostima koje su opljackane za vrijeme okupacije i predane drzavnoj riznici. Pred dolazak Jugoslavenske

armije ustaska se vlada sporazumjela sa crkvenim vlastima da se navedene dragocjenosti sakriju na ovom mjestu. (Tanjug).

Narod Zagreba Silno Ogorcen Zlocinima Klero-Ustasa

Zagreb, 30. januara.—Saopstenjem ministarstva unutrasnjih poslova vlade Narodne Republike Hrvatske javnost je vec obavjestena o zlocinu koji je ponovo dokazao najtjesniju povezanost jednog dijela visokog katolickog klera sa ustaskim zlikovcima.

Poslije pronalazenja ustaske arhive u nadbiskupskim dvorima, poslije skrivanja ustaskih zlocinaca u tim istim dvorima i niza drugih zlocina koji najteze terete i samog zagrebackog nadbiskupa, novo otkrice narodnih vlasti nije izazvalo narocito iznenadjenje, ali je zato izazvalo tim vece ogorcenje sirokih narodnih masa nad ovim zlocinima klero-fasista, koji se nisu ustrucavali da na posvecena mjesta sakriju dragocjenosti ustaske drzavne riznice, zlatne zube, prstenje i satove, koje su krvavi ustaski razbojnici sakupili pri ubijanju svojih zrtava.

Otkrice organa javne sigurnosti u franjevackom manastiru na Kaptolu, u grobnici koja se nalazi u ispovjedaonici za gluhe odmah uz samostansku crkvu, izazvalo je ogromno gnjusanje svakog postenog covjeka.

Preko Sanduka u Grobnici Nabacali su Kosti Ranije Pokopanih Fratra Radi Maskiranja Kradje

Sama ispovjedaonica poplocana je plocicama ispod kojih se nalazi beton. Sve je bilo prasnjavo i davalo je utisak da tako stoji vec dugi niz godina. Za svaki slucaj, fratri su u ispovjedaonici, bas na mjestu ispod koga je bila grobnica, namjestili jedan oveci sanduk sa crkvenim stvarima. Kad je razbijen beton i otstranjen tanak sloj zemlje i cigalja, pokazale su se ljudske kosti. Ispod kostiju bili su drveni sanduci umotani hartijom. Sama grobnica nije bila dosta velika da se u nju smjeste svi drveni sanduci i jasno se vidi da je naknadnim kopanjem bila znatno prosirena.

Gvardijan samostana i drugi fratri koji su dovedeni da prisustvuju otkopavanju, nastojali su svakog casa da nekuda pobjegnu, izbjegavajuci da prisustvuju otkopavanju, pa je u nekoliko mahova, trebalo po njih slati i pozvati ih da se vrate.

Ustaski Zlocinci su Svojim Zrtvama Cupali Zlatne Zube iz Ustiju i u Svoje Riznice Trpali

Kako su sanduci vadjeni tako su odmah i otvoreni. Nadjena je velika kolicina zlatnih satova sa raznim inicijalama, citave zlatne vilice sa umjetnim zubima, koje su ustaski krvnici u koncentracionim logorima cupali iz usta svojih zrtava, zatim je nadjena velika kolicina zlatnog prstenja, prestraganog i raskidanog prilikom nasilnog skidanja.

Zlatni Ikoni od Ubijenih Pravoslavaca i Jevrejske Zvijezde Nadjeni u Grobnici

Izmedju ostalog, pronadjena je i velika kolicina zlatnih ikona otetih od ubijenih pravoslavaca, medalje sa likovima svetaca kakve nose katolici, zatim jevrejske zvijezde sa zlatnim lancicima.

Nadjene su takodje citave vrecice bisernih ogrlica, broseva ukrasenih briljantima i biserom i starih dukata koje kao nakit nose seoske djevoljke i zene.

Dokumenti koji su u posebnim kovertama prilozeni svakom sanduku potpisani su od nekoliko desetaka ustaskih ministara i glavnih funkcionera koji su prisustvovali pakovanju ovih sanduka prije zakopavanja u grobnicu.

Ukupno je izvadjeno 36 sanduka, preko kojih su u grobnici, radi boljeg maskiranja, bili nabacani ostatci kostiju umrlih fratara, koji su nekada tu bili zakopani.

Gradjani koji su prisustvovali otkopavanju bili su zaprepasceni velikom kolicinom nadjenih dragocjenosti, za koje je jasno odakle poticu i koliko je ljudi radi svega toga postalo zrtvom zvjerstava ustaskih razbojnika.

Nadbiskup Stepinec Pomagao Ustaskim Ministrima Sakrivati Svoje Riznice u Biskupski Dvor

Zagreb, 31. januara.—Cinjenica da su dragocjenosti nadjene bas u franjevackom samostanu na Kaptolu, dokazuje da su ustaske glavesine imale neograniceno povjerenje u crkvene ustanove, narocito u kaptolsku gospodu. U danima prije svog bjegstva, ustase su u Zagrebu prosirile glas, da su zlato i ostale dragocjenosti ustaske drzavne riznice poslali u inostranstvo.

U isto vrijeme ustaski ministri posjecivali su nadbiskupski dvor i trazili od nadbuskupa Stepinca, da skloni njihovu imovinu, jer je vec bilo suvise dockan, cas usljed nadiranja jugoslavenske armije, da je prebace u inostranstvo. Nadbiskup Dr. Stepinac dao je tada dozvolu bivsem ustaskom ministru Dr. Alejbegoviću, da prikrije arhivu ustaskog "ministarstva vanjskih poslova" i arhivu "zupanstva" u nadbiskupski dvor.

U isto vrijeme nadbiskup je primio pokretnu imovinu ustaskih ministara Josifa Balena, Dr.

Ive Cankija, Petrica i ostalih. Predsjednik ustaske vlade Dr. Mandic, ministri Artukovic, Bulat, Puk i drugi posjecivali su nadbiskupa Stepinca nekoliko puta trazeci od njega pomoci i savjeta u tim teskim danima za njih.

Ovi ministri istovremeno su posjecivali i franjevacki samostan u Kaptolu, a narocito ministar Puk, u pratnji fratra Radoslava Glavasa, koji je stanovao u samostanu.

Predsjednik ustaske vlade Dr. Mandic povjerio je skrivanje zlata i drugih dragocjenosti iz ustaske riznice ministru Puku, pukovniku Vutucu, bojniku Kralj i fratru Glavasu, bivsem "provelniku odjeljenja za bogostovlje" u ustaskom "ministarstvu pravosudja i bogoslovlja."

Sve te cinjenice, kao i mnoge druge, davale su opravdane razloge vjerovanju, da je zlato ustaske drzavne riznice smjesteno u nekoj crkvenoj instituciji u Zagrebu.

Jos u mjesecu septembru prosle godine organi narodne vlasti obratili su se upravi samostana i trazile, da im se predadu sve stvari, koje su tamo sakrivali ustase. Tada su franjevci uporno tvrdili, da se kod njih ne nalazi nista. Medjutim, istragom je utvrdjeno, da su ustase prije svoga bjegstva iz Zagreba ostavile u samostanu ogromne kolicine robe, a medju ostalim i dva vagona tekstila koze, secera i masti. Fratri su te ustaske ostavstine podijelile ustaskim porodicama i drugim samostanima. Isto tako u samostanu su pronadjene masine za pisanje i radio-aparati, koje je kod fratara sakrio ustaski policijski agent Suklje.

Na dan 23. januara dosli su organi javne sigurnosti ponovo u samostan. Kada se spomenulo, da ce se vrsiti pretres u crkvi i u sakristiji, fratri su opet rekli, da tamo nema nista. Ubrzo je otpocelo atkopavanje grobnica i pronadjene su dragocjenosti i zlato, kao sto je o tome javnost vec obavjestena. (Tanjug)

SIROM SVIJETA

Sovjetski Savez

Novina "Crvena Mornarica," javlja, da Palestina postaje jedna od vaznih pomorskih baza za Britansku mornaricu u blizom istoku.

Istodobno navodi da se britanska vojska iz Egipta, Sirije, i Levanta salje u Palestinu: "Haifa se izgradjuje u jednu vaznu pomorsku bazu, mnogo vazniju negoli je dosad bila Malta."

Nije cuda, da Turska se hvalisa, da ce se ona boriti proti svakoga a to znaci proti S. Saveza. Netko je podupire i naoruzaje, kao i Hitlera prije ovog rata.

Komentator Moskovskog radia izjavljuje, da S. Savez vodi pomirljivu politiku na prama svim narodima i drzavama ali istodobno nezaboravlja, da je fasizam poceo opet provirivati iz svoje jazbine i ako pod drugim imenima i predvodjem drugim licnostima, cija paklena nakana ostaje ista—samo je razlika ta, da se to sad vodi pod krinkom tako zvane demokracije.

NOVI TERROR U GRCKOG

Nova vlada semi—fasisticko—rojalisticka je organizirala novi teror proti progresivnih struja u zemlji. Organizirala je jos 20,000 policije, da bi na taj nacin jos neko vrijeme mogla jasiti na hrptenjaci grckog naroda. Zahvaljujuci prisutnosti stranih trupa sudac Poulitres kaze, da se mir uzdrzaje ali kako ce biti, kad strane trupe otputuju? Po izjavi i samih "stranih obzervera" kaze se da nije glasalo vise od pedeset po sto. To je demokracija od kojoj Mr. A. Bevin mnogo govori?

Ovaj polozaj mora i nas, da zabrinjuje, jer na stotine tisuca nase brace makedonaca stenje pod ovim fasistickim jarmom. Fasizam u grckoj je uspostavljen sa pomocu strane intervencije, ciji dalekosezni planovi nam postaju sve jasniji. Potrebno je uspostavi ti baze za intervenciju protu slobodnih naroda na balkanu i dalje. Svjetska reakcija nastoji svim silama da ponovno narusi mir na balkanu, kao i u proslosti. S.D.A. su odobrile zajam Grckoj od £2,500.000 za kupnju oruzja; prema kome da se to upotrebi?

JUGOSLAVIJA

Vlasti okupatora u Trstu i Slovenackom Primorju su zabranili komunisticku stranku, u ovim kraljevima. Onu stranku ciji su se clanovi prvi ustali proti fasizma i nazizma i koji su doprinijeli za slobodu vise zrtava, negoli ikakova druga klasa u evropi. Ovo je nagrada za sve one zrtve koje je posteni borbeni narod slavenski, doprinio za slobodu svijeta!

Vijesti nam stizu, da se nastoji Italiji povratiti luka Trsta, neto na principu pravde i samoodredjenja naroda, vec treba udovoljiti talijanskoj reakciji, koja ce onda uspjesnije suradpivati sa ostalom reakcijom u svijetu, da bi se na taj nacin osiguralo, da ne dojdje do mira u svijetu, jer mir je protiv interesa svjetskog kapitalizma.

Ali Marsal Tito opominje, "da ce Jugoslavija braniti svoje interese sa cijelom svojom energijom"? I svaki Jugoslaven, pa gdje se nalazio mora biti pripravan, da doprinese svoje zrtva za pravedno rijesenje nasih granica, prama principu Atlantik Chartera.

AGENTINA

Ce primiti sto tisuca emigranata na godinu, osobito iz Irske, Italije, i Spanje, takodjer i veliki broj onih izdajica, koji se nalaze u logorima u Njemackoj, pod zastitom Eng; i Amerikanski okupacijonarnih vlasti i koji su se borili za fasizam, protiv slobode svjetskih naroda i sad se ne zele povrattiti u svoju domovinu, jer bi morali odgovarati pred narodnim sudom za svoja krvnicka djela i izdajstva.

Argentina zeli dati zastitu fasistickim krvnicima i ostalim izrodima, jer su ovi vazda pripravni sluziti fasistickim interesima pa gdje to bilo. Kako da netko moze, da govori o svjetskom miru, dok se zasticuju krvnici.

NJEMACKA

Svi znakovi pokazuju, da nazizam prikuplja svoje snage. Tajno udruzenje djevojaka, koje imaju slogam, da proglase pozivincenu krvnicu Irenu Greese sveticom, znak je kako divljacki nazizam je zasadjem duboko u krvi njemacki zena, takodjer udruzenje omladine, kojim je glavna zadaca, teror proti slavena, koji se jos nalaze u njemackoj. Americke vlasti su pustile na slobodu zlogasnog organajzera i vodju Americki nazis Fritz Kulmi on se slobodno danas sece po Munichu, dok dojdje zgodno vrijeme, da nastavi svoj pakleni rad. U ostalom Americke i Eng; vlasti u Njemakoj nastoje svim silama da zabrane i razbiju ujedinjeni front demokracije, kojeg komunisti i ostali progresivni elementi zele osnovati.

Vidi se tko i kako se pripravalja teren za treci svjetski rat.

PRVI MAJA SIROM SVIJETA

Prvi maja je znak radnicke solidarnosti i bratsva naroda svijeta. Proslo je mnogo godina od kad je prvi maja ustanovljen kao simbol bratstva naroda i mnoge su zrtve pale za ovaj simbol bratstva, mnogo se je oko nevinog djeteta orosilo zuzom, za palim borcem. Mnogo je majki i kceri se u crno zavilo, a zasto?

Jer je sebicnost i mrznja predvladala kod onih koji su odabrani da nam kroje pravdu. Koliko ce jos ovako stanje potrajati, tesko je nagadjati ali se ipak priblizaje kraj ovome svemu. I prvi maja ce se onda slaviti kao pobjeda, pravde nad nepravdom sebicnjaka i kao pojava svijetla iza mracne noci. Ali jos ce zrtava pasti, jos ce se mnogo nevino oko djeteta orositi suzom i mnoge majke i k cerke u crno zaviti, dok se ostvari simbol prvog maja; to jest bratstvo naroda i mir na zemlji.

U mnogim zemljama je proslavljen prvi maja u mnogo vecem znacaju, negoli mi ovdje znamo.

Nas Trst slavi prvi maja, slavi ga i Amerika i ostali. Proslavljen je i u N.Z. ali nesto je krivo, nema odusevljenja, treba nesto preporoditi, nesto pokrenuti, padase u mrtvilo. Prvi maja je simbol bratstva i zivota, ne smrti!

VEOMA USPJESNA VECERA J.D.M. "TITO"

U Aucklandu dne; 20/4/46. se je odrzala godisnja vecera u drustvenim, prostorijam, koju je posjetilo oko cetiri stotine osoba, clanova i mali broj gostiju. Da je popularnost ovog drustva jako porasla, to se moze prosuditi po radu koje ovo drustvo u skladu sa Sve-Slavenskim Savezom cini, osobito u pogledu moralne i materijalne pomoci, nasem narodu i domovini, takodjer i boljeg organiziranja naseg naroda u N.Z.

Pod vjestim rukovodstvom presjednika N. Skokandic (a) i tajnika M. Ivicevic (a) i pomoci ostalih clanova i clanova odbora, vecer je sprovedena veoma ugodno, i na zadovoljstvo svih prisutnih.

Razni govornici, clanovi drustva su se dotakli raznih i vaznih pitanja; kao potrebe sto veceg organiziranja naseg naroda u N.Z., pomoci domovini, vaznosti jedinstva slavena, borbe protiv fasizma i reakcije, i.t.d. Nazdravljalo se je, "Marsalu Titu, Stalinu, N.O.V. Jugoslavije, Crvenoj Armiji, nasem borbenom narodu, jedinstvu slavena i.t.d."

Vazno je zabiljeziti u kratko neke izreke prisutnih gostiju raznih ogranaka S.S.S., koji su prisutovali. J. G. Tomic iz Whangarei je kazao, da moramo biti svjesni, kako da u prakticnom smislu cuvamo i gojimo slogu i jedinstvo nasih naroda i da prazne rijeci, koje se vise puta cuju nece postici nista."

Takodjer drugi gost I. Jurjevic se je vruce zahvalio clanovima i upravi drustva na gostoprimstvu i kaze, "da se treba zuriti za bolji uspjeh kampanje i izaziva u natjecaju, govoreci da je Palmerston North, ogranak S.S.S. vec sakupio poprecno £35.0.0 po osobi."

Drug S. Mercep iz Taumarunui, koji je od davna poznat kao borac za slobodu naroda kazao je: "Jedini spas nas slavena sirom svijeta je u nasem jedinstvu i svagdanjem prakticnom radu, za to jedinstvo. Isti je apelirao, da se potpomaze kampanja za izgradnju bolnice, sto je moguce bolje i brze."

Ivan Stanisic iz Wellingtona je kazao: "Kolike zrtve je nas narod u domovini pretrpjeo za slobodu nasu i nase domovine i on je apelirao

za pomoc onih koji izgradjuju nasu domovinu u koju se mi svi zelimo povratit.'' Zavrsilo se je raznim pjevanjem i ''Oj Slaveni,'' i svak se je osjecao zadovoljan sa uspjehom.

Zalim, da u tancine nemogu iznijeti govore raznih govornika, to bi zauzelo cijeli prostor, casopisa. Pomozi prosiriti casopis, da znas sve sto se dogadja medju nama. (op. ured.)

Britanski dekan od Canturbury, Izjavljuje

''Da je Amerika 100 godina kulturno izostala u svemu iza ostalog progresivnog svijeta a u vjeri 150 god.'' Izjava ovog svecenika, pisca i turiste je od osobite vaznosti, i to potvrdjuje, sto mnogi od nas zna, koji je dosao u doticaj sa Americkim vojnicima u N.Z. za proslog rata, kakoje veoma maleu broj ovih Amerieki gradjana vaspitan u medjunarodnim pitanjima i socijalnom smislu. Dolar kod njih igra veliku ulogu, od njen oni mnogo misle i govore i u tom imaju neki ponos, da je Amerika najbogatija zemlja ali zaborave drugu stranu, kao sto je lincovanje crnaca i zabrani crncima u drustvenom sastavanju sa bijelim svijetom. Bogat covjek moze kupiti tvorenine naobrazenog covjeka ali to ne znaci, da se je on sam na taj nacin naobrazio!

MARSHAL TITO BALL

Ce se odrzati na 27 juna u Acklandu (pod pokroviteljstvom S.S.S. Nas narod iz pokrajine bi morao prisustovati sto u vecem broju, da vidi nase narodno kolo, koje mu se i sami englezi dive. Mi sam radni narod smo moguci postici sve, samo sa boljim Vaspitanjem i Naukom!

GOROSTASNI TELESKOP

Koji priblizava Mjesec na samo 25 mija dalecine.

Na brdu Palomar u Kaliforniji su zvjezdoznanci usavrsili teleskop, sa 200 unaca velikim staklom. Ovaj teleskop je napravljan za proslih 10 god; i bit ce gotov 1947. Ima toliku jakost povecanja, da ce moci fotografirati tjelesa svemira, cije svijetlo uzme bilijun godina, da dojdje do zemlje (svijetlo putuje 186.000 milja na jedan sekond). Mozemo samo mastati, kolike ogromne dalecine, ta tjelesa su od nas?

Zapasti ce 6.000.000 dolars, zgrada je deset kati visoka a tezina samog teleskopa je 500 tona. Lens od 20 tona, kojeg se je salilo u god; 1934, uzelo je blizu godinu dana vremena dok se je isti ohladio.

Astronomi misle, da ce moci rijesiti mnoge zamrsene probleme, kao na primjer; dali se svemir povecava, kako mnogi misle ili je star i statik i trosise i na taj nacin jednog dana ce se istrositi i nestati?

Mudroslovlje Zivota

Danas je mnogo umisljenog znanja a veoma malo praktienog i to su prvi pocetci razdora u ljudskoj zajednici.

* * *

Mnogi ljudi misle, toliko mnogo o ispravnosti svojih ideala, da i njima samima isti postaju na putu progresa i na taj nacin postanu kronicna bolest samoumisljenosti, gdje razum izgubi svoju pravu svrhu a volja nadvlada, sto u mnogo slucajeva dovodi do katastrofe i samog ludila. Zdrav razum ce najprije kritizirati samog sebe, da na taj nacin stvori zdravi i tvrdi temelj, na putu zivota, od kojem ovisi ne samo individualac, vec i cijeli ljudski rod!

* * *

Kad bi mnogi od nas morali raditi ono, sto ocekujemo druge da to rade, uvjerili bi se kako je to ogavno da nebi sami pomislili da to radimo.

* * *

Dobrota je veoma potrebna vrlina za ostvarenje boljeg i veselijeg zivota na zemlji, pa bilo to za pojedince ili zajednicu.

* * *

Demokracija nije bas ono kako bi mnogi zelili, da to bude: to jest potpuna podredjenost njihovim nazorima na zivot i drustvo. Mnogi to zovu demokracijom ali tocnije ime bi tome bilo, autokracija, koja je upravo protu-teza demokracije.

* * *

Buducnost i mir covjecanstva ce mnogo ovjesiti od tome, ako ljudi budu vise postovati ideje svojih suputnika i trezveno razmisljati prije negoli nekog osude; kako to mnogi cine.

PISMO BORBENOG PARTIZANA BRATU ZVONKI MUCALU, AUCKLAND

Dragi brate,—

Ne mores zamisliti kako me je ovo tvoje pismo razveselilo, da ga stalno nosim sobom i cesto citam. Pismo nakom cetiri godine patnja i bola, godine najkrvavijeg rata. I zbilja, moj Zvonko to pismo si pisao ti, jednako kao da si ove cetiri i pol godine bio u nasoj napacenoj domovini, kao da si vidio sve nevolje, sto su nam okupatori donijeli i kao da si vidio sve ono, sto su nam domaci izrodi cinili.

Tvoje pismo me je tim vise veselilo, videci iz

njega kako vi tamo daleko od nase zemlje, sve znate o nasoj napacenoj domovini; dobro ste upoznati sa radom okupatora i domacih izdajica.

Veseli me da ste kroz ove krvave ratne godine mislili na nas, koji smo se golih ruku borili, proti, daleko jacih do zubi naoruzani svaba i njihovih pomagaca.

Moj brate teske su bile ove cetiri godine rata. Ali nas narod koji se je digao na ustanak, dao je mnogo zrtava, danas je svoj gospodar i ima svoju slobodu za kojom je dugo ceznuo.

Odmah u pocetku nase borbe u oktobru, ja sam bio uhapsen od talijanski fasista, ne zato dragi brate da bi svercovao ili zbog nekog pronevjerenja, vec zato, sto sam radio protiv fasistickih okupatora.

Teski su bili to dani za mene, batinanje, ponizenje, mucenje i zatvor, to sam dobio od tih gadnih, talijanskih fasista.

To njim je bila kultura o kojoj su se oni znali hvaliti, tu kulturu su nam bili donijeli u nasu zemlju.

Hiljade i hiljade nasih najiskrenijih sinova i kceri je osjetilo na svojim ledjima tu njihovu kulturu.

Ti poznajes Split, a da si vidio Split u danima okupacije, onda bi bio vidio, da to nije onaj lijepi i veseli Split, vec je to bio Split, koji je okupiran od mrskih talijanskih fasista.

Kao i svi drugi posteni sinovi nase zemlje, digao sam se i ja u obranu nase casti i slobode! I u prvim danima bio uhapsen.

Bilo bi dugo pricati kako mi je bilo u zatvoru. U par rijeci cu ti sve reci. Sa gumenim pendrecima, sakama i nogama bio sam prebijan gol, tako da bijeloga mesa poslije toga mucenja na meni nije ostalo. Osim toga nikakovu hranu za osam dana nisam dobio, vec samo u celiji lezao vrsio nuzdu i primao batine.

Mnogo bi se pismo oduljilo kada bi ti sve u detalje pisao. Za sedam mjeseci mog boravka u Splitu, svaku noc je po nekoliko drugova bilo premlacivano i muceno na mnogo gore nacine negoli sam ja. Ali mi smo sve to izdrzali i znali smo, da to nece biti za uvijek, da ce mo se i mi jednog dana veseliti i osloboditi. Nakon sedan mjeseci boravka u Splitu, bio sam izvedem pred sud u Sibeniku sa sedamdeset ostalih drugova. Tu su me osudili na dvadeset i sedan godina robije i na trajan gubitak gradjanskih prava. Cuvsi ovu osudu nisam se prestrasio, jer sam bio potpuno uvjeren, da je fasizmu brzo kraj i daza nas brzo Sloboda Svice.

Opremili su me u Italiju, gdje sam obasao sve zatvore: Capodistrije, Trsta, Venecije, Bolonje, Firence, Livorna, i no koncu dospio u Portolongone na Elbi, tamo gdje je bio Napoleon zatvoren.

O toj kaznioni ti netreban govoriti. Talijani su je zvali "Kuca Smrti," a zbilja njoj je to ime i pripadalo. Prozori zazidani, tako da si vidio samo malo neba i tako ti je zrak ulazio unutra, a sunca ili mjeseca nisam vidio i prirodu pogotovo. Vecinu dana sam u celiji prolazio sanjareci o ljepsim vremenima i, ziveci u nadi da ce pravda na koncu pobijediti i da ce mo i mi biti slobodni. Od glada ti ne trebam spominjati, jer fasizam sam po sebi znaci glad, rat i svake patnje.

Tako mi je vrijeme prolazilo, tesko ali u vjeri za slobodu.

U veljaci 1944, bio sam otpusten iz zatvora, da si me vidio nebi me bio prepoznao. Izgledao sam kao kostur, blijed kao krpa, mrsav, same kosti. To ti je bilo moj brate poslije dvadeset mjeseci fasistickog zatvora. Kada sam dosao u Zagreb, mnogi Sucurani su se upravo cudili i pitali se dali sam u istinu to ja?

Mores predvidjati, kakovoje bilo veselje tete Zane, kada me je vidjeli. Ali njeno veselje je bilo kratko, jer ja nisam mogao stati u Splitu, cekati svabe da me opet uhapse, dok su se moji drugovi borili. Tako opet nakom cetrnaest dana, onako slab isao sam k nasim partizanima i sretno stigao k njima. Mozes pomisliti kako je to na mene djelovalo, kada sam stvarno poslije tri godine nasao se u nasoj slobodnoj sumi, tamo gdje su zivili drugarski i slobodno borci za slobodu i pravdu svog naroda.

I tako je moj zivot poceo da tece novim tokom koji je posao do konacne slobode. Bio je oslobodjen Split, Knin, pa smo isli u Liku i tako dalje sve do Trsta.

Znam da ce te nesto interesirati o Trstu i kako nas je narod docekao.

Put od Zadra preko Like, gdje smo vodili borbu i oslobodili Gospic, pa do Trsta pjeske bio je dalek ali smo znali kako nas, nas Trst i Istra ocekuju i stoga nije bilo tesko. Pred samu glavnu ofenzivu na Trst, nasa brigada je vodila ogorcene borbe sa svabama, koji su htjeli na svaki nacin da se zadrzu u Trstu, ali nasoj vojsci nije bilo zapreke i ona je usla u Trst i donila narodu Trsta, zudjenu slobodu. Bio sam onih veselih dana u Trstu i drugim kraljevima i svojim ocima vidio, kako narod Trsta i okolice ocekuju svoju vojsku, koja mu donosi slobodu, demokraciju, mir i rad. Nije bilo ni jednog borca, da nije bio darivan od masa naroda, koja nas je docekala sa zastavama. Vec ti je poznato, da smo po ugovoru

izisli iz naseg Trsta, sa cvrstom vjerom, da ce mo se naskoro opet povratiti, jer to narod Trsta zeli. I da nam to po zrtvama, koje smo dali za unistenje fasizma i pripada.

Moj brate, sada ti se nalazim na Rijeci u jednom vrlo porusenom gradu, za kojeg talijanska gospoda kazu da je njihov, trebao bi vidjeti narod, pa bi vidjeo ciji su ovo kraljevi i koga oni zele.

Nas dragi marsal Tito je jedini koga narod ovih kraljeva zeli.

Citajuci tvoje pismo, vidim da ona gospoda, koja su nam jasili na ledjima proslih dvadeset godina i vise, i tamo imaju svoje prste, pa ometaju sakupljanje doprinosa, za nasu zemlju. Znam da su u manjini, da su to izrodi kao sto ih je bilo i kod nas, mi smo ih pobijedili puskom a u buduce ce mo kuglicom. Necemo i nesmijemo zaboraviti, palenje kuca, bacanje zivih u jame, pecenje zivih ljudi, batinanje i.t.d.

Sucuraj je sav porusen i gledaj te od tamo pomoci, narod je gol i bos. U Sucurju nije bilo izroda, jer je nasa omladina bila svjesna i vidjela je sto je fasizam i tako su se odmah opredijelili za narodni pokret. Nasi najbolji omladinci se nalaze jos u vojsci. Kao oficiri, prosli su krvave borbe i sada treba da se uce, kako da sacuvaju ovo sto smo dobili, kroz ove cetiri godine.

Ivan Bozin, Ante Nedin, Marko Slavic, Mile Ankin, Stipe i Mate Modric, Ivan Anic, Ante Paskin, Frane Bepov, Ivan Rakin i Dinko Sanin su bili medju najodvaznijim borcima. Sucuraj je takodjer dao i zrtava, koji su slavno pali za slobodu; Ante Bilin i Pjero pali su, jos za vrijeme talijanskih fasista, a Joze Nedin je pao u borbama za Zagreb, to ti je bio junak a bio je komesar cete.

Pisi mi kako su se nasi Sucurani tamo podnijeli Stipe Modrin je posao u Rusiju na skole, a Din ko Sanin je dobio tri odlikovanja kao dobar borac. Bio je u borbama, kada je "Tito" bio napadnut u Drvaru.

Ja se nadan da ces ti i svi se povratiti u svoju domovinu, koja ce Vas rado primiti, kao prave sinove u kojoj ce biti rada za svakoga onog tko hoce raditi a za lijencine i izrode u "Titovoj Jugoslaviji" nece biti mjesta!

Dosta je krvi i suza proliveno, dosta zivota dato, da bi ona gospoda mogli se opet igrati sa nasom Slobodom!

Primi bratski pozdrav.
Smrt Fasizmu Sloboda Narodu.
BRAT TOME (Mucalo).

Prvi medju prvima, kad je za narodnu stvar

Dragi druze Alac,—

Primio sam "Vjesnik," sto mi je odvise drago da je bar netko bio toliko odvazan, da to poduzme. To nam je od davna trebalo, jer bez kulture mi nemoremo naprijed, takodjer za uspjesniji rad nasih organizacija to je od najvece nuzde.

Ja sam to vazda zagovarao a znam da si i ti, Sad ce mo bar nesto znati sto nas narod radi u raznim naseobinama. Ja mislim, da ce svaki brat slaven pomoci i pretplatiti se na "Vjesnik." Svi oni s kojim sam ja razgovarao pozdravljaju "Vjesnik," i ja ti ovdje saljem £5.0.0 za pomoc i pretplatu "Vjesnika."

—P. JERKOVICH.

Poznati radnik — borac pise: Dragi druze, potpuno se slazem sa ciljem i izdavanjem "Vjesnika" i nadam se, da ce se svi napredni nasi iseljenici slagati stim, jer bez medjusobnog upoznavanja i pisanja nemozemo nista postici a osobito u pogledu vise naobrazbe i mores racunati na moju financijalnu pomoc.

—S. ALACH.

Mnoga nam pisma stizu i hvale "Vjesnik" ali sve nemoremo tiskati. Napredni mislioci ovo treba da bude Vas "casopis"!

Godisnja pretplata za "Vjesnik" jest, 6/- ili polugodisno 3/6. Za ostale zemlje 7/6 godisno.

Adresa: 12 McColl Str., Newmarket, Auckland, New Zealand.
Druze urednice:

Ovdje Vam saljem £.....s.....d.....kao pretplatu za "Vjesnik."

Takodjer £.....s.....d..... dobrovoljni doprinos za bolji uspjeh i prosirenje casopisa.

Ime: .....

Adresa: .....

Edited and published by Joseph Alach, 12 McColl St., Newmarket, Auckland. Printed by F. Simpson, Auckland Service Printery, 15 Wakefield St., Auckland.

Narod bez znanja, jest narod bez buducnosti.

VJESNIK

Slogom rastu male stvari a nesloga sve pokvari.

Mjesecni Casopis Narodnih I Medjunarodnih Dogodjaja.
Na Hrvatsko—Srbskom Jeziku.

Broj 3. . LIPANJ 1946. Cijena 6d.

FRANKOVI LOGORI UZASA

Nije samo Njemacka imala Belsens i Buchenwalds. Ovoje izjava jedne Englezice katolikinje, koja je bila u Frankovoj tavnici uzasa.

Ja sam bila zarobljenik ovog krscanskog gentlimana, pise Mavis Bacca.

Do mog hapsenja moj zivot u Spanji sam zivjela medju bogatijim stalezom i sve do ne davna sam mislila, da su Falangist-Fasist dobri katolici a Republikanci bezvjerni komuniste, cije jedino geslo bi bilo, da uguse vjeru i vjerski zivot u Spanji. Ali u tavnici u kojoj sam proboravila cetiri mjeseca, naskoro sam pronasla sa razocaranjem, koliko je krscanske pravde u Frankovoj Spanji i kako je to sve obratno.

U ovoj tavnici sam vidjela zene iskrene i postene, koje su osudjene ni krive ni duzne, od sest do trideset godina tavnice, za "politicki prekrsaj", u vise slucajeva bez ikakove obtuzbe i malokad su dovedene na sud. Slucaj jedne zene Marie Luisa Rendon, optuzene za aktivnost u svrhu komunizma prije rata. Ona je bila iz Seville. Skupa sa njezinim muzem i bratom je bila uhapsena i osudjena na smrt, odvedena na grobiste za streljati. Kad je vidjela streljanje muza i brata, pala je u nesvijest. I zbog meni nepoznatog razloga je odnesena natrag u tavnicu, dok je jos bila u nesvijesti. Kasnje je dobila dvanaest godina zatvora mjesto originalne smrtne osude.

Tu je bilo na tisuce uzasniji slucajeva: sjecam se mlade djevojke od 18 god; koja je bila dovedna u tavnicu zbog toga, da je kriomice pronijela pismo jednom Republikancu blizu granice Figueros. Odvedena je na policiju i pred 20 policajaca je svucena gola i njezina prsa su sva izgorili so gorucim cigaretima. Ovo nije prica, ja sam vidjela njema prsa sva izgorjela od cigarete.

Medju ostalim je bila Conchi, koja je bila optuzena, da je cinila propagandu za savenznike. Ona je bila mucena na najokrutnije nacine, da bi ista odala svoje drugov i drugarice. Jedna od Conchini drugarica, Maria Eugenae, veoma inteligentna temperamentna zenska, dvaleset i cetiri godine stara, majka djeteta od tri godine. Jednog kisnog dana kada smo sjedili na nasim jaslama, Maria pogleda na svoje drugarice govoreci meni. Pogledaj Mavis ove bijede oko nas, malne smo sve majke i kakova ce ova generacija biti, gdje su majke otrgnute od svoje djece a djeca od majki, koje jos nisu fasisti poubijali. Promisli od Conchi i tisuce onakovih, ciji oci su poubijani od fasista i sada nemaju ni majke. Kakove su to vlasti ovi fasisticki razbojnici?

Imali vise i jedna ovakova nacija u Evropi, sto ovako osudjuje zenu na smrt pak i onda kad je nadje nosecu, dozvoli njoj da rodi dijete i da okusi majcino mlijeko za nekoliko nedjeja i onda izvrse smrtnu kaznu.

Ja sam znala mnogo takovih slucajeva, jedan mi je bio vrlo dobro poznat. Zena jednog doktora iz Basque je bila uhapsena, mjesto njenog muza i osudjena na smrt. Premda vjerski zakon zabranjuje da se ubije zena, kad je noseca. Da se prodje preko ove poteskoce prisilili su je da pobaci dijete (i ovoje u katolickoj drzavi Franka, kojem katolicke vlasti grade slavoluke sirom svijeta). Poznato je da i sam vjerski zakon i vjera to strogo zabranjuje i smatrase to najvecim grijehom.

Jos jedan meni dobro poznati slucaj jedne Poljske zene Sofije Borjecke, koja je bila ozenjena za Ruskog gradjanina. Zena jaka i ponosna sa veselim licem i krasnim crnim ocima. Ona je bila uhapsena god; 1936 u borbama kod Brunete i osudjena na smrt za spijunazu. U istinu ona je bila samo tumac za Ruske dobrovoljce. Kasnje njezina osuda je skracena na 30 godina zatvora. Sve od vremena njezinog hapsenja, nije njoj se dozvolilo, da pise ili primi pisma od njezinog muza ili keeri, i oni su je mislim potpuno smatrali poginulom. Odkad sam ja pustena na slobodu ja sam pokusala na sve nacine, da dojdem u dodir sa njezinim muzom na adresu, koju mi je ista dala

SVEUČ. KNJIŽNICA ZAGREB

(Kolok-Olnikov Perel, 25 Moskva.) ali mi to nije uspjelo.

Ano ce kod mene vazda ostati uspomena, kao simbol zene sa svim najljepsim vrlinama, sto to jedna zena moze da posjeduje.

PODVRGLASE FALAGIST CINOVNIKU DA DOBIJE SLOBODU

Krasna zena i njeno ime bijase Maria Francisca Njezin muz je bio streljan od Frankovih razbojnika za vrijeme rata — ostavljajuci je udovom sa nevinim djetetom od nekoliko mjeseci. Za vrijeme, ona je bila zaposlena u Poljskom konsulatu kao pisar i bila je uhapsena, sto je pomagala Poljskim vojnicima preci preko granice, nakom pada Francuske. Bila je uhapsena u Figueras i tucena dok nije zasla u nesvijest. Za cijelu zimu je bila zatvorena u ogavnu celiju sama, bez ikakovog pokrivaca i kad sam je vidjela opazila sam, da je snaga njezinog otpora malaksala, nije mogla duze se odrzati. Njezina djevojcica je ostala negdje u gradu, bez zastite i ona sama se je nalazila u prvom stepenu tukerkuloze. Jednog dana sam je upitala "Maria Francisca imali ikakove nade, da te puste na slobodu." Ona mi odgovori "jest samo je jedan nacin, da bodijem slobodu. Poznam jednog Falangistskog viseg cinovnika, koji mi obecaje slabodu akoli se stavim njemu na raspolozenje." (Slavni katolici Franka). Deset dana kasnje je Maria Francisca ostavila tavnicu—kao slobodna zena?

Na svom prolazu vanka, stisnula je moju ruku placuc govoreci: "Oh boze, nisam mogla da sprovedem cijeli moj zivot u tavnici, jesam li? Ti ces me razumjeti, trebam potraziti moje dijete."

To je nacin kako Franko vlada Spanjom sa potporom vatikana i crni mantijasa. Ovo je moral krscanskog gentlimana.

MJERILO NASEG KULTURNOG STEPENA, JEST NAS RAD

Kultura je potrebna svakom pojedincu, svakoj zajednici i svim narodima. Kultura je mjerilo sposobnosti pojedinaca, svake zajednice i svake nacije. Prakticni rad covjeke u drustvenim, kulturnim i znanstvenim ustanovama pokazuje njegovu sposobnost, mnogo vise negoli njegove ugladjene rijeci, koje su samo maska, s kojom ljudi pokrivaju svoju golotinju neznanja, da na taj nacin sakriju svoje pravo Ja, to jest istinitog covjeka u krinki.

Budimo iskreni i ispitajmo sami sebe, bez ikakove pristranosti, koliko smo mi naobrazeni u N.Z. i ako nismo zasto nismo. Ja mislim, a tu je i dokaz, da prama nasim bogatim prirodnim vrlinama, koje mi Slavenska rasa posjedujemo, da mi u opce nismo na veoma visokom stepenu kulture i naprama nasim najboljim osjecajima.

Kako da prosudimo nas kulturni stepen u N.Z. Uzmimo na primjer, nasa zanimanja, koliko od nas ima glazbenika, pjesnika, pisaca i u najmanjem smislu, koliko nas je u raznim uredima, pa bilo to privatim ili sluzbenim, koliko nas je, telefunista, radio operatora, tehnicara, inzenjera ili i kojeg drugog naucnog zanimanja, koje zahtijeva kulturnu naobrazbu?

Mnogi ce reci, sto budalo govoris, kakovu prigodu smo mi imali da to postignemo. Mi znamo, da su donekle zapreke postavljenje strancima ali jesuli tolike, bas zapreke pred nama da ih mi nemoremo mimoici, moze mo li kazati da smo ikad pokusali (mozda sasvim mali broj).

Ne, mi nismo nikad pokusali da se ozbiljno bavimo razvitkom kulture medju nama, jer mnogi tecajevi su otvoreni i samom prostom radniku samo akoli on zeli, da se kulturno razvija, dokaz je da mi u opce u velikom broju nezelimo mnogo razmisljati o problemima zivota i stvaramo zakljucke na jednostavnostima. Bas sa ovakovim nazorima na zivot i kulturu, nama je i sam zivot dosadan.

Rijetko ces vidjeti naseg covjeka sa knjigom u ruci da cita ili na raznim predavanjima u citaonicama itd. Veoma je lijepi broj nase omladine, koja ce se povratit u svoju domovinu i razocarati se, kad vidi, da nije kulturno dorasla svojim drugovima i druzicama. Jer Nova Jugoslavija prestavlja silu, koja se gura naprijed u svem i zahtijeva od svakog pojedinca, ne samo fizicki rad, vec mnogo vise kulturnu sposobnost, tako da se moze ubrzati put progresa, I svaki onaj, koji je stekao naobrazbu, pak ne smeta, gdje to bilo i u kojem jeziku, ce mu dobro doci i sotim ce najvise koristiti razvoju svoje domovine i svog naroda.

Zasto se mnogi nasi sinovi i k ceri rodjeni u N.Z. otudjuju od naseg naroda i org;. Razlog je mislim taj, da njihovi roditelji nisu bili dovoljno vaspitani od historiji svoga naroda i vjekovnoj borbi za slobodu i predoci ti njim, da je ponos svakog covjeka, da cuva svoje a postuje tudje.

Kad ovu pogresku upoznamo, vrijeme je, da je ispravimo, da se uputimo putem progresa, jer inace ce mo jos mnogo prepatiti u nasem nacijonalnom razvitku a i sami na taj nacin stradati. Necemo uscuvati nasu narodnu cast,

vicuci po ulicama, vec moramo nauciti, sto ce mo govoriti i to na onim mjestima, gdje ce javnost od nas uzesti obzira.

Dakle moramo se pocet mnogo vise zanimati prosvjetom i pokrenuti nesto i u samim nasim organizacijam.

SIROM SVIJETA

POST-WAR BULGARIA

By I. Konstantinovski.

(Cablegrams by the courtesy of the U.S.S.R. Minister to N.Z., Wellington.)

First Anniversary of peace in Europe finds Bulgaria with homeland front government, firmly entrenched. Homeland front is not a party, but Coalition of several parties. At first front contained four parties—workers' party, national farmers' alliance, national zveno alliance, and social democratic party. Later Radikal party entered front as equal member.

Population of Bulgaria is about six millions. Ruch ratio between total population of the country and strength of ruling parties is one that most democratic countries can not boast of. September 1944 the homeland front overthrew fascist dictatorship in Bulgaria, and mobilised the country to take part in the war against Hitler Germany. Over thirteen thousand officers and men of Bulgaria people's army spilt their blood on the battlefields of Macedonia, Serbia, Croatia and Hungary, fighting for a cause of liberty-loving peoples, thanks to the homeland front Government. Bulgaria had fulfilled many of the conditions of armistice, before they were formulated, and was also the first of the former German satellites to punish war criminals, through peoples' courts, and this was taking place before the surrender of Germany.

General elections were held on 18/11/45, eighty-five per cent of the electors participating—a record. At last election soldiers, young people and women were granted the vote. We see that the Parliament elected in 1945 was the first Bulgarian Parliament that was elected by the majority of the people. Land reforms, confiscation of illegally acquired properties, etc., and sound economic basis were laid for further progress.

Homeland front has justified itself and has begun to get production forces operating in the country that was destroyed and plundered by the fascists. These are the most important facts of the homeland front. Despite the fact that Bulgaria is a country in which remnants of fascists are being most successfully eradicated, a number of foreign newspapers have not ceased their campaign against the homeland front. Small opposition led by Petkov and Lulchev, have shown solidarity with Monarchist-Fascist reaction in Greece and other countries. They applauded Greek reactionaries, after sham elections.

Bulgarian opposition also came out against New Jugoslavia. Opposition places all hopes in strained relations, between Soviet Union, Great Britain and U.S.A. Slanders to that effect that dictatorship has been set up in Bulgaria is still being spread. Falsity of these statements is in itself the evidence of the existence of Petkov and Lulchev groups. Not only do they have absolute freedom, but they pub lish three daily and two weekly newspapers in Sofia. Opposition groups place all their hoppes on foreign intervention. Such is the situation in Bulgaria at the first year of peace in Europe.

The homeland front of Bulgaria is supported by the whole democratic people of Bulgaria, which is travelling in that direction and which is of the greatest benefit to world peace and democracy.

FRUIT GROWS IN SIBERIAN "WASTES"

By A. Mikhailov

One would hardly believe that in Siberia, where winter frosts reach 40 to 50 degrees below zero Centigrade, fruit trees grow and flourish in the open. Yet it is a fact that year after year Siberian apples, pears and plums are becoming more plentiful.

For a long time fruit-growing in Siberia was considered impossible. A few trees which were introduced froze during the winter and when the snows melted in the spring they were dead. Siberian peasants had never tasted fruit.

But that was in the past. If you had been in Novosibirsk last autumn you would have seen an exhibition of locally grown fruit in the Dzerzhinsky club. The chief exhibitors were the Kuznetsk iron and steel combine, the Novosibirsk fruit-growing experimental station and peasants and school-children from Tomsk, Krasnoyarsk, Omsk and other regions.

A Novosibirsk collective farmer, Levchuk, exhibited 42 different varieties of apples, pears and cherries and five different varieties of rowan berries. Porov, a fruit-grower from Tomsk, exhibited apples weighing 1½ lb. each.

Siberian fruit-growing is now developing on a commercial scale. The orchards of the Kuznetsk iron and steel combine cover over 500 acres; collective farm orchards in Minusin district, laid down in 1934, cover over 3,000 acres, while the bitterly cold Krasnoyarsk region has nearly 9,000 acres of fruit trees.

32 Below Zero

Visit a Siberian orchard in winter. The thermometer stands at 32 degrees below zero. The frost nips your cheeks and the wind drives wisps of snow along the ground. We see before before us an unbroken and endless white plain.

As we pass through a gate in a low fence into a square open space, with young firs and birches planted round, we notice that the level snow is marked by scarcely perceptible hillocks. The guide warns us to be careful not to step on these hillocks, in case we damage the apple trees. This aparently empty field is an orchard of Kiziurin apple trees that spread their branches along the ground.

Professor Alexander Kiziurin, of Omsk Agricultural Institute, first developed this type of fruit-tree for Siberia. It spreads along the ground instead of growing upright. In winter it is completely blanketed with snow; in the coldest regions the farmers cover the trees with straw and fir branches under the snow.

Kiziurin creeping apples, as they are called, produce as much as 150 lb. of fruit per tree, which is more than is produced by the same varieties growing under normal conditions in Europe.

The Siberian trees produce fruit in their second or third year, whereas in Moscow region or Byelorussia, for example, they do not begin to bear until the seventh or eighth year. The reason is that there is never enough heat to go around in Siberia, and what there is always remains in the layer of air nearest the earth. The creeping Kiziurin trees get the full benefit of this fact.

There is more sunlight in Siberia than in, say, Kharkov, in the Ukraine. Kharkov varieties of fruit therefore yield a bigger harvest in Siberia than they do at home. The Ukrainian Liubskaya plum, which was degenerating in the Ukraine, has been improved by selection and adaptation to Siberian conditions.

The Kiziurin creeping trees are not the only varieties of fruit grown in Siberia. Fruit-growers have selected other varieties of trees which do not suffer from frosts, and which grow normally in Siberia. The number of orchards in the Siberian taiga and steppes is increasing every year.

There is one more interesting detail connected with creeping fruit-trees. Some time ago, fruit-growers in sunny Sochi on the warm Black Sea coast took an interest in Kiziurin trees. One would not expect such an interest from gardeners who grow lemons and tangerines in the open, but their idea was to grow tropical fruits on the Black Sea, although the climate is not warm enough for them to mature in the open under normal conditions.

Experiments have now begun on the development of creeping bananas and dates. In this way the experience of Siberia is also proving of value in the Sunny South.

PUCANSTVO SOVJETSKOG SAVEZA U 1970 GODINI

Izjave statistike raznih drzava u Evropi o padu i dizanju pucanstva bi moralo zabrinuti mnoge narode; pise Post-Dispatch u S.D.A. Brojke pokazuju kako ce Sovjetska Rusija biti vazna u svijetu god; 1970. Ove brojke su sakupljene po bivsoj Ligi Naroda, koje tumace: U 1970 toj godini se ocekuje, da ce Sovjetska Rusia imati broj pucanstva oko 250 milijuna. Mozda ovo ne znaci mnogo ali znaci mnogo, kad se uzme u obzir, da sve drzave sjevernozapadne i srednje Evrope ce imati manje 25 milijuna stanovnika.

To znaci, da ce S. Rusija imati sama 25 milijuna vise negoli, Velika Britanija, Francuska, Irska, Nizozenske drzave, Madjarska, Svajcarska, Svedska, Norvezka i Ceska. U 1940 toj god; pucanstvo S. Saveza je bilo 40 milijuna manje negoli je pucanstvo svih gore navedenih drzava i pucanstvo ostalih drzava opada svake godine. Francuska na primjer se ocekuje, da ce se sniziti sa 41 milijun na 36, milijuna do god; 1970. V. Britanija sa 47, milijuna na 43 do godine 1970.

Pucanstvo S. Saveza neci biti za puno vece ali ce biti mnogo mladje negoli pucanstvo drugog dijela Evrope, tako da ce u god; 1970 toj, muskaraca biti oko 43 milijuna, izmedju 15 i 35 god; starosti; naprotiv samo 34, milijuna u Njemackoj, Francuskog V. Britaniji, Italiji i Poljskoj zajedno. Jos jedna predpostavka, broj muskaraca radne snage od 15 do 65 ce se povecati sa 49, milijuna na 84, milijuna.

I njie cuda da zapadne drzave sprecavoju razvoj Slavena. Nadamo se da ce do 1970 god; jos 60 milijuna ostalih Slavena se potpuno ujediniti sa svojom bracom Rusima u S. Savezu.

SOVJESKI UCENJACI

Su uspjeli da razviju svilenu bubu, koja se hrani sa brezovim liscem. Ovaj zanimivi proizvod otvara velike mogucnosti za razvitak svilene industrije u Sovjetskom Savezu. Juzni okrusi Saveza ce izgubiti monopol gojenja svilene bube ali ce se sotim provesti gojenje u centralnim i sjevernim okruzima, gdje ima dosta brezove sume. Expirimentalna stanica u Gorkome je proizvela vise raznih vrsta svilene bube. Ove bube, koje se hrane brezovim liscem su malo manje od ostalih, koje se hrane sa liscem od murve, i njihova se svila lakse odvija a boje su jasno plave.

ZAKON O VOJNOJ OBAVEZI DRZAVLJANA FNRJ

Beograd, I. IV.—Oba doma Nazrodne skupstine pretresla su i usvojila zakonski prijedlog o vojnoj obavezi drzavljana FNRJ.

Opsirnom obrazlozenju koje je ministar narodne obrane marsal Tito podnio Narodnoj skupstini uz prijedlog zakona, iznesene su glavne karakteristike ovog zakona, koji je donesen na osnovu ustavne odredbe o opcoj vojnoj obavezi gradjana FNRJ.

Vojna obaveza vazi za sve sposobne gradjane —bez razlike. Za lica koja nisu sposobno da sluze u oruzanoj sili nije predvidjeno placanje poreza, kao sto to postoji u nekim drzavama i kao sto je bilo u staroj Jugoslaviji. Smatra se da je ovakav porez neopravdan i da pogadja najsire siromasne slojeve iz cijeg kruga zbog slabe ishrane ima najvise nesposobnih za sluzbu u vojsci.

U pripravnom, mobilnom i ratnom stanju mogu se u oruzanu silu pozvati i zene sa tehnickom, sanitetskom i drugom strucnom spremom. Zakon ne predvidja da se one rasporedjuju na boracke duznosti, vec na strucne prema njihovim kvalifikacijama.

Oruzana sila moze se naloziti u redovnom, pripravnom, mobilnom i ratnom stanju. Odluku za prelaz u mobilno stanje cijele oruzane sile donosi Prezidium Narodne skupstine, a prelaz u pripravno stanje uopce, kao i u mobilno stanje pojedinih dijelova oruzane sile, odredjuje Vrhovni komandant.

Vojna obaveza u oruzanoj sili traje od 20 do 55 godina.

Sluzba u stalnom kadru predvidjena je na dvije godine, u zrakoplovstu i tenkovskim jedinicama na 3, a u mornarici na 4 godine. Ovi su rokovi doneseni u vezi toga, jer danasnja tehnicka naoruzanja i nacin ratovanja zahtijevaju dugu obuku vojnika. Izuzetaka od ovog roka nema, niti ima kakvih povlastica po rodjenju, imovnom stanju i stupnju obrazovanja.

Lica koja u toku sluzbe pokazu odgovarajuce sposobnosti upucivat ce se u skole ili specijalne jedinice za spremu podoficira ili oficira.

Zakon predvidja i pozivanje na vjezbe radi obucavanja obveznika novim oruzjem i novim taktickim postupcima.

Da bi se oficirski kadar odrzao dovoljno mladim zakon predvidja da nizi aktivni oficiri mogu sluziti do 50, a visi do 60 godina starosti.

POTREBNE UPUTE ZA SLANJE PAKETA U JUGOSLAVIJU

Prema pomenutim uputstvima svaki nas gradjanin moze dobiti od istog posiljaoca po 2 paketa na mjesec.

Carinskim organima je dozvoljeno pravo, da cijene i kontroliraju:

A) da jedan adresant ne primi od iste osobe ili posiljaoca vise od dva paketa mjesecno;

B) da paketi sadrze najpotrebnije stvari, koje ne mogu da budu predmet trgovine ili crne burze;

C) da paketi ne sadrze artikle, ciji je uvoz u nasu zemlju zabranjen ili koji podlezu specijalnim monopolskim i drugim taksama, kao sto su cigarete, karte za igranje, saharin itd;

D) da paketi ne sadrze strane ili domace novcanice, cekove ili vrijednosne papire, niti spise, brosure i publikacije, za koje postoji poseban novcano pismonosan saobracaj.

Za nas narod specijalno je vazno do dobije: Odijelo, ves, carape, cipele, lake letnje i tople zimske haljine, svetjere, dzepne naramnice, itd. Ovo su za svakog gradjanina jako pozeljne stvari.

Kod nas se ne naplacuje carina na pakete koji se kao poklon salju nasim gradjanima, pa makar oni djelomicno sadrzavali i nove stvari, jer je to nasim zakonom i medjunarodnim sporazumom predvidjeno. Razumiji se ne bi se dozvolilo da neko dobije toliko paketa i sa takvom robom da bi se njom moglo trgovati ili voditi crna berza.

Preporucljivo je da paketi budu dobro upakovani, odnosno stavljeni u solidne zavoje, jer usljed dugog transporta i pretovara paketi umotani papirom ili u slabim kutijama stizu u zemlju po neki put povredjeni sto nije u interesu primaoca pa i posiljaoca.

Oznaka "Gift—Poklon je potrebno napisati na svaki paket.

KAKO DA RASIRIMO "KULTURU" MEDJU NAS NAROD, OSOBITO U OVOJ ZEMLJI

Najprvo jest neobhodno nuzno, da imamo srestvo, sa kojim da sirimo Kulturu i znanje medju mase naseg naroda u ovoj zemlji, a to srestvo jest "Vjesnik," kojeg vec izdaje nas drug Mr. J. Alach.

Kultura i znanje, jest jedino srestvo, sa kojim su svi uspjesni narodi, na svijetu dosli do uspjeha i blagostanja, u takovim narodim, se je pokazalo ljudi, koji su duhovno bili nadareni od prirode, da vode i uce svoj narod, u svim pravilim zivota i zakona prirodnog. Takovi su ljudi zrtvovali i svoje zivote, da dodju do svoga cilja oni su nailazili i na dosta suprotivni slucajeva, koji su se stavljali na put njihova progresa, ali oni su bili ustrajni i nepopustljivi u svojim poduzecim, pak su to i djelim dokazivali, svijetu i kritici, koja bi ih krivo svacala i drugacije tumacila njihovu nauku. Dakako medju uspjesnim narodim, nalazilo se je pojedinaca i organizacija, koji bi dobrovoljno podupirali ljude nadarene plemenitim duhom, videci u njihovoj Kulturnoj nauci i svacanju pronicivosti, veliku buducnost i postignuca, za dobrobit sveukupnog naroda. I to je jedini uzrok, zasto su napredni narodi svijeta dosli do vrhunca znanja i blagostanja. Duduc su sirili Kulturni nauk medju svoje narode, rijecju i djelom.

Nas Slavjanski narod jest istotako nadaren, sa svim vrlinam, znanja kulture i umjetnosti, a zanajvise mi Slaveni imamo tako veliki duh, koji je sposoban da nadvlada sve zapreke i poteskoce, samo taj duh, koji prebiva u nama jest uspavan i zato ga treba probudit iz mrtvila, jer jednom kad se taj duh prene i stana da radi, onje svemoguc i nepobjediv, a to smo mi Slaveni dokazali u mnogo cina i slucajeva osobito za vrijeme ovog groznog rata. Medju nama ima plemeniti ljudi, koji su sposobni, da predvode narod svoj, boljoj i sretnijoj buducnosti. Zato bi trebalo, da medju nama vlada veci sporazum i sloga i samopozrtovnost, da uvjek budemo spremni pomoci sve one, koji su duhovno nadareni da predvode narod, to valja poduprijeti djelom, ne samo praznom rijecju, jer djela jace govore nego prazne rijeci. Pomoc se moze dostaviti na mnogo razni nacina, novcana pomoc, lijepa nauka i primjer, bratska ljubav i uzajamnost, sirenjem kulture i prosvjete, svim onim koji na tome oskudjevaju, gojiti ljubav jedan napram drugom i nastojati sa svim silam, da se svi nasi narodi u ovoj zemlji okupe u jednu cjelinu, da svi budemo radili za jednu ter istu stvar, pomoc jedan drugog, u svim vrlinam zivota, a zauvijek zaboraviti mrznju i zlobu jedan napram drugom. Sjetimo se one nase stare recenice "Slogom rastu male stvari a nesloga sve pokvari." Daj da zaboravimo na sve pogreske prolosti a pregnemo za boljom buducnoscu. Znajuci da znanje jest moc, bez znanja covjek je izgubljen, I zato nam treba jedna Novina, koja da siri i uci to znanje medju nama, svi oni koji su duhovno nadareni i sposbni, da svoje znanje i sve svoje vrline izraze kroz tu Novinu i na taj nacin pomognu one, koji na tome oskudjevaju.

Mi imamo "Napredak" Novinu koja iziazi u Australiji i koja nam daje ljepe novosti i jabi zelio da svi nasi narodi u ovoj zemlji i drugim stranam svijeta budu, predplatnici i pomogaci "Napredka" A istotako bi zelio, da budu Pretplatnici i pomogaci "Vjesnika," koji nek zagovara slogu, ljubv, i siri Kulturno znanje medju nama.

Vas sam za slogu i ljubav, za sirenje Kulture i znanja.

—S. MERCEP.

JUGOSLAVENSKO DRUSTVO "MARSAL TITO" U AUCKLANDU

Je na 25 Maja proslavilo 56 godisnjicu Velikog Narodnog Oslobodioca i velikog sina ne samo Hrvata-Jugoslavena, vec i sina Svih—Slavena, kao i druga svih naprednih i kulturnih radnika svijeta; rodjen dan "Marsala Tita."

Bio je niz govornika, koji su se nizali jedan za drugim i pjevanja i deklamiranja od nasih mladih djevojaka i djecaca, koji su nedavno stigli iz zbjega u Egiptu. Vidi se kako je duh mladih "pionera" izgradjen u borbi za slobodu, pun poleta i strasti, da ce to kod mnogih od njih svremenom ohladjeti nije cuda, jos mi nismo stvorili uvjete, da se taj duh Kulturno odrazi i velica. Svi poklici "Zivio Tito, Zivio Stalin" ce ostati samo ceznja u kulturnom pogledu, jer kilturni razvitka se je kod nas, jos jako nerazvijen.

Dalje, drug Mate Gugich je darovao drustvu, krasno izgradjeni grb Nove Jugoslavije, kogeg je on u zajednici sa N. Sulenton izradio. Drug Ivan Jelavich je darovao "Mjesinu Vina" a Stipe Brcich, po domacu isusen "Prsut," za lutriju ciji doprinos ce se uracunati za isgradnju bolnice na Jadranu.

Imali smo i jednog gosta iz Australije, druga D. Martinovica iz Sydney, koji je cestitao J.D.M.T. i nasem narodu u N.Z. na lijepom odazivu za narodnu stvar i pomoc domovini. Istodobno je kritizirao one, koji se drzu po strani od narodnog jedinstva.

Nas narod se odaziva narodnoj duznosti, veoma dobro ali se je propustilo uzesti pravi stav, koji ce narod dovesti jos u vecem broju u nasa drustva i drzati ga tu skupa, a to je Prosvjeta!

RAZNA PISMA

Uvijek prvi medju prvima, kad je za narodnu stvar.

Dragi druze urednice,—

Hvala Vam na prvom broju "Vjesnika," kojeg ste mi poslali i zelim da me na istog pretplatite. Zaista je doslo vrijeme, da i mi imamo novinu na nasem materinskom jeziku. Nama je ne samo potrebna sedmicna novina, nego bi bilo potrebno da smo moguci i dnevna i kad bi svaka nasa osoba u ovoj zemlji citala nase novine regularno, onda bi tu bilo mjesta i za vise negol i jednu sedmicnu novinu. Po iskustvu znademo, da vecine engleza i ostali naroda na svijetu cita ne samo njegovu svagdanju novinu vec, skora svaki cita baren po jednu ili dvije sedmicne novine i suvise razne knjige.

Poznato mi je, da dosta osoba, koji primaju i redovito citaju sest i vise novina. Da ta praksa ne postoji izmedju naseg naroda, bas je to razlog zasto su nas u proslosti drugi napredni narodi smatrali kao najzadnjim u kulturi. Dok su tu u domovini postojale razne zapreke, da se cita i jedna napredna novina ali stalno se moze kazati, da te zapreke danas ovdje ne postoju. Koji od nas danas moze reci, da nije u staju platit sest selinga na godinu za "Vjesnik" i dvadeset i pet selinga za "Napredak," pak da je i na Social Security ili na penziji. Drugi ce reci da nemaju vremena, da citaju, dvije ili vise novina.

Ja im na to odgovaram da posvetu manje, vremena za konske utrke, koje su na zalost upropastile mnoge nase mlade ljude; takodjer kartanje i ostale budalastine. Kad se napusti sve ono sto je stetno za umni i tjelesni razvitak onda ce imati i suvise vremena da citaju ne samo jednu ili dvije, vec i mnogo knjiga, koje su nama veoma potrebne, takodjer i novine iz staroga kraja. Izmedju nas jos uvijek postoji velika zanemarenost za citati, dapace ima i onih koji kad primu novinu, samo pogledaju jeli tu nesto od njihovom selu, akoli nije onda je turi na stranu. Novosti sto se zbijaju u Jugoslaviji i sirom svijeta njega nista ne zanimaju, kad je nas "Ante" to sve opremio, tree ti on u kremu biljardu, na rese'ili koju drugu ispraznost, mjesto da nesto cita i da se naobrazuje.

Ja Vam druze urednice zelim svaki uspjeh na Vasem podhvatu, kojeg zrtvuje te za narodnu stvar, i saljem Vam £20.0.0 za sto bolji, uspjeh naseg casopisa "Vjesnika," kojeg vruce preporucan svakom zajedno sa nasom drugom novinom "Napredkom," svim nasin naprednim citaocima u ovoj zemlji i da istodobno pretplate nekog i u domovini, da znaju sta mi radimo u N.Z.

Uz drugarski pozdrav,
GEO. P. POPOVIC.

* * *

Na 5 juna drug G. P. Popovich je primio "cablegram" od Invaliskog Doma u Splitu, o potrebi razne robe za invalide i njihove obitelji i ako se itko osjeca medju nasim iseljenicima, da pomogne direkto ovim nasim borcima, moze poslati pakete na Invalidski Dom, Kalkanska ulica Split, N.F.R. Jugoslavija.

* * *

Dragi druze,

Zelim ti uspjeh u tvom poduzecu, koje zagovara ljubav, i bratsvo, medju nasim narodom i saljem ti pretplatu za god; dana i suvise £1.0.0 za fond. A. URLICH.

* * *

Dragi druze,

Primio sam potvrdnice za pletplate, koje sam ti poslao i jos imam nekoliko pretplata, koje cu ti u zgodno vrijeme poslati. Ja cu raditi svim silama na sirenju "Vjesnika." Nasem narodu je jedan ovakov "casopis" jako potreban, jer prije nismo nista mogli znati, sto se medju nama dogadja u N.Z. a vidim da stav "Vjesnika" je za sto veci razvitak kulture medju nama u N.Z., koja nam je jako potrebna.
—M. BOTICA.

Drug M. Botica je agilni povjerenik "Vjesnika" u Tekopuru i okolici i mi mu od sera zahvaljujemo na njegovom hvale vrijednom radu. I za bolje prosirenje "Vjesnika" mi zelimo, da svi oni koji zele sirenje prosvjete medju nasim narodom se jave za dobrovoljne povjerenike. Dosad, drugi nas povjerenik za North je drug P. Jerkovich, Matutangi.

* * *

Drug S. Seputich je takodjer poslao £2.0.0 za pretplate i fond. Naprijed drugovi da ucinimo ovaj casopis ilustrovani i poucni list u N.Z. ali trebate zuriti sa pretplatom i pomoci. Mi imamo silni materijal pri ruci ali oskudijevamo sa prostorom "Vjesnika," potrebne su bolje financije. U ruke nam je dospio i USTAV N.F.R. Jugoslavije i svaki bi ga rado citao ali to ostavljamo drugom na duznost, da to poblicraju i raspacaju.

SJAJNI PRIMJER MATUTANG-WAIHARARA I OKOLICE

Na 7/5 o.g. nas narod ove okolice se je sastao da zazeli dobrodoslicu u nasu sredinu, drugarici M. Radojkovich, koja je nedavno stigla iz Egipta. Posto se je drugarica Radojkovich osjecala stidna, zamolila je druga P. Jerkovica, da u ime nje prisutnima izrazi zahvalnost, takodjer mu je kazala u kratko, sto zeli reci.

Drug P. Jerkovicje je kazao da mu je drugarica Radojkovich. kozala da se u velike vahvaljuje prisutnima na njihovom drugarskom doceku i da njim zeli kazati zakletvu, koju su svi drugovi i drugarice duboko u srce usadili, "da ce vazda ostati iskreni i vjerni sinovi i kceri nase domovine i vjerni drugovi Marsala Tita, pa gdje se nalazili."

Da ce mo neumorno raditi i pomagati nasem narodu u domovini i jedinstvu svih Slavena. Medju ostalim sam cula, da se je nas narod u N.Z. poduzeo da sagradi bolnicu na Jadranu. Drugovi osjecam se veoma sretna, kod Vas svjesnih drugova, koji ste kako sam doznala, medju prvima u prikupljanju pomoci nasem narodu i nadam se, da ce te to i nastaviti i ja ovdje prva darivam moje ustedjene dvije funte, za pomoc bolnice.

Svi ostali su se rado odazvali i skupljena je svota £45.10.0.

Takodjer je Matutangi i okolica odrzali svoju sjednicu na 10/5/ i pretresao se je "Casopis Vjesnik," i svi prisutni su izjavili, "da je Vjesnik" ispravna demokratska i simpaticna novina, za svakog pravog Slavena. I na predlog druga M. Petricevic (a) da se pomogne nasem casopisu, koji zagovara, slogu i bratstvo nasih naroda, drug Srecko Urlich je podupro isti predlog i usvojen je jednoglasno. Takodjer je sakupljen mali dar za fond "Vjesnika." Imena darovatelja: P. Jerkovich 5/-, Ivan Ivankovich 3/-, P. Radojkovich 3/-, P. Bilcich 2/-, Jack Stanisich 2/-, S. Sarich 2/-, Srecko Urlich 2/-, M. Petricevich 2/-. Suvise ti saljemo cetiri pretplate za "Vjesnik." Drugarski pozdrav, za M.O.S.S.S.

Tajnik. IVAN IVANKOVICH.

Imeno darovatelja za bolnicu: po £5.0.0 P. Radojkovich, P. Jerkovich, I. Ivankovich, po £2.0.0 Mrs. Manda Radojkovich, Mrs. and Mr. S. Jelavich, Ante Jelavich i obitelj, po £1.10.0 Mate Srhoj, po £1.0.0 Petar Bilcich, Radoslav Radojkovich, Zorica Radojkovich, M. J. Katavich, Joze Vuksich, Ivan Matijevich, M. A. Katavich, Mate Jelavich, Joze Jelicich, Nikola Matijevich, Joze Pavlovich, Petar Godinovich, Srecko Urlich, P. P. Godinovich, J. Stanisic, M. Maic, Mate Petricevich, Ivan Cikoja, Ivan Lupis, Mili Srhoj, Ante Duzevich, Mate Srholj, po 10/-, Mate Srholj, Mrs. D. Lupis, Ivan Babic, Mrs. Borovich i obitelj.

VAZNO: Sva pisma, dopisi i clanci moraju bit u rukama urednika do date, deset svakog mjeseca, u protivnom slucaju ostaje za drugi mjesec. up; ured.

* * *

Vazi za Tebe: akoli zelis, da znas sto se medju nama u N.Z. dogadja pretplati se na "Vjesnik," akoli zelis, da izrazis svoju zelju, pretplati se na "Vjesnik," akoli zelis, da tvoja rodbina u starom kraju i sirom svijeta, znaju od nama, pretplati se na "Vjesnik," takodjer posalji nam adrese svojih prijatelja.

* * *

Pobirac: "Jeli Vas muz kod kuce?"
Zena: Plavusa "Zasto?"
Pobirac: "Zelim pobrati ratu na kanape."
Zena: P—s—s! Ne tako glasno. On ce do casak otputovati!"

Godisnja pretplata za "Vjesnik" jest, 6/- ili polugodisno 3/6. Za ostale zemlje 7/6 godisno.

Adresa: 12 McColl Str., Newmarket, Auckland, New Zealand.
Druze urednice:

Ovdje Vam saljem £.....s.....d.....kao pretplatu za "Vjesnik."

Takodjer £.....s.....d..... dobrovoljni doprinos za bolji uspjeh i prosirenje casopisa.

Ime: .....

Adresa: .....

Edited and published by Joseph Alach, 12 McColl St., Newmarket, Auckland. Printed by F. Simpson, Auckland Service Printery, 15 Wakefield St., Auckland.

Narod bez znanja, jest narod bez buducnosti.

VJESNIK

Slogom rastu male stvari a nesloga sve pokvari.

Mjesecni Casopis Narodnih I Medjunarodnih Dogodjaja.
Na Hrvatsko—Srbskom Jeziku.

Broj 4 SRPANJ, 1946 Cijena 6d.

U.S.A. Foreign Policy—Punish Leftists, Aid Rightists

Food Supplies Diverted from Yugoslavia to Greece.

A dispatch from Blair Bolles, of the Washington Bureau of PM, published in that newspaper.

As part of its effort to force changes in the political trends in the Balkan countries, the U.S. Government, it was learned to-day, is applying limited economic sanctions against the Tito regime of Yugoslavia by denying badly-needed relief supplies which the Yugoslavs have tried to purchase here.

A load of 5000 tons of sugar consigned from the West Indies to Yugoslavia has been diverted to Greece. An Army decision to send a number of trucks from Italy to Yugoslavia was countermanded and the trucks turned over to the Italian Government. Yugoslav applications for Export-Import Bank loans to purchase materials for rehabilitation have been turned down.

The case of Yugoslavia symbolises a momentous development in U.S. foreign policy, which, after long requiring consistent non-intervention in countries that lean toward socialism and for aloofness from countries that suffer from reactionary tyrannies, like Spain, which recently received a shipment of 60,000 tons of sugar from areas under U.S. economic control.

Current U.S. foreign policy divides the globe into two worlds. States in the socialist revolutionary world, lying close to the Soviet Union, are urged to introduce thoroughly democratised systems of government, while repressive governments in the Western Hemisphere, like Argentine, and in Asia, like Generalissimo Chieng Kai-shek's—or even Japan's—receive understanding consideration.

Argentina and Yugoslavia furnish the antipodes in this double-standard foreign policy. The U.S.A. declined to apply economic sanctions to Argentina, despite the tyrannical and unfriendly nature of its government, on the ground that sanctions would constitute a violation of sovereignty and that to deny U.S. goods to the Argentine people would turn the people away from us.

The attitude toward Yugoslavia is excused on the ground that the country lacks the Four Freedoms—although this goes unproved—while critics of U.S. foreign policy in the past who complained that Spain and Argentina lacked the Four Freedoms were assured that the U.S.A. was helpless to do aught but stand by and wait for the Spaniards and the Argentinians to improve conditions for themselves.

The two-world policy of the double standards opens a new vista of problems relating to recognition of governments. The U.S.A. quickly recognised the tyrannical government of Franco in Spain, and fought for acceptance in the United Nations of the tyrannical government of Argentina, which made no positive contribution to the war for the United Nations. The classical basis of recognition is that it goes to a government which is able to maintain its domestic authority and keep the country stable.

That basis still exists for reactionary tyrants. But the U.S.A. to-day is taking the unique step of requiring a condition for the recognition of the Tito Government of Yugoslavia—the condition that he install the Four Freedoms in his country. The Administration gives no sign that it will extend this condition as the price of recognising Franco, Peron in Argentina, or Chiang Kai-shek in China.

The inconsistency in this Four Freedoms policy has aroused wonder here whether the official U.S. attitude toward the Balkans comes not from a concern over democracy but from

NARODNA KNJIŽNICA ZADAR

a concern over the broadening of the socialist orbit in Eastern Europe.

Since one of the Four Freedoms as enunciated by President Roosevelt was freedom from want, the application of economic sanctions against Yugoslavia can at best be aimed at supporting Three Freedoms, because the country's dire want can be relieved only from the U.S.A.

Diplomatic reports sent to Washington from Belgrade complain of the orientation of Yugoslavia toward the Soviet Union. The U.S. Government strained the affections of the Yugoslav regime by declining to send lend-lease aid to Tito and by continuing until the summer of 1944 to send lend-lease to General Mikhailovitch. Mikhailovitch, repudiated by his children, led the resistance of the privileged classes in Yugoslavia against the Tito revolution.

The Yugoslav Government has stated that foreign newspaper men are welcome in the country without censorship or hindrance. If freedom of the press truly exists, the opportunity to discover whether the other freedoms are there is at hand. Meanwhile, a large protion of the U.S.A. is being led to believe that Yugoslavia is a land of tyranny, whose leader is a totalitarian Communist governing by fear —a story repeated time and again as a result of its being put forth from one central source.

The policy of economic sanctions has not been formally revealed, but it is in practical operation. Yugoslav official appeals for goods have been turned down on the ground that shipping is scarce, although 300,000 tons of Yugoslav flag shipping—put into the United Nations shipping pool—is idle in Boston and New York harbours. The country has received shipments of fertiliser to make possible a crop next year, but Yugoslavia, like all Europe, seeks food now.

ULOGA ZENE UZGOJENE U SOCIJALIZMU

Zena uzgojena u duhu socijalizma (ne takozvanog socijalizna Socijalnih Demokrata) i uzivajuci potpuno pravo i slobodu, kao i muskarac je neshvatljivo zeni uzgojenoj u duhu zapadne civilizacije, kapitalizma.

Uzgoj zene u duhu socijalizma ne donosi samo njoj slobodu, srecu i zadovoljstvo, vec mnogo vise, to donosi mir i srecu u braku, veselu i zdravu djecu, takodjer i drzavu u kojoj ce vladati mir, napredak i blagostanje.

Zena se osjeca sretna i vrsi ulogu supruge i majke, sa najvisom ljubavlju za muza i djecu, znajuci, da je njezina buducnost osigurana takodjer i njezine djece.

Iskreni sljedbenici Maksove teorije, su u zeni probudili i njene socijalne duznosti, ne samo za obitelj, vec i u sxim granama znanosti na kulturnom i politickom polju, kao i u ostalim duznostima na prama drustvu i zajednici. Ovakova zena, buduc je potpuno slobodna upozna se sa svim potrebama i zaprekama i vesela je, kad moze da pomaze svom muzu u svem, bodreci ga u njegovom poduzecu. Uz takovu zenu, koja ga podupire, razumije i pomaze i uzima interes u njegovom radu podvojstruci se volja i snaga covjeka, znajuci, da ga ona potpuno razumije i osjecajuci se sretan i zadovoljan lako svlada svagdanji rad, pak bio to i najtezi.

Mnoge zene rodjene i uzgojene u duhu zapadnog kapitalistickog drustva su jos robovi i lutke, koje treba savremena visa klasa, i sto je zena manje naobrazena u smislu socijalizma ili uobrazena u smislu kapitalisticke kulture, to je veca lutka za muskarce, koji ih mogu na taj nacin lakse izrabiti a to me mnoge zene i same naginju, nepoznavajuci drugog srestva za zivot.

Mnoge zene zapada nisu imale prigode, da se upoznaju sa pravom naukom, jer takovoj nauci je vazda bio na putu postojeci sistem i sve kulturne ustanove su bile u rukama kapitalisticke klase i crkve, koja je uvijek bila na strani tlacitelja (osim malog broja individualaca u historiji).

Slavenska zena nije pala toliko nisko, jer tako zvana civilizacija zapada nije jos duboko zahvatila mase slavenskih zena. Mnoge od njih ostale su ne vaspitane u svim granama znanosti ali prirodne vrline su ostale ne pokvarene i kad se ovakovim zenama pruzi prilika, za nauku u pravom smislu socijalizma, ona ce u brzo priteci svoju zapadnu sestru u kulturi, jer je zapadna civilizacija duboko u srce usadila zeni, laskavu tastinu i tesko njoj se je toga otresti.

Dakako, da bi malo naobrazena zena i dalje ostala na putu progresa i samom muskarcu i stoga su vodje sicijalne revolucije zauzeli pravi stav, i stvorili socijalne uvjete zivota za zenu, da bude ravnopravna muskarcu. Znajuci da ce na taj nacin u zeni imati pravoga druga i pomocnika, mjesto protivnika i prva je duznost bila pruziti zeni priliku za potpuni kulturni

razvoj a takodjer upoznati je i sa duznostima, koje od nje drustvo u zajednici sa muskarcem ocekuje. To je zadaca uzgoja zene u pravom smislu socijalizma.

"PUTNIK"

Kud da podjem? Ili putem osjecaja u kojim covjek osjeca orijentaciju umnodusevnih snaga i uspona svojih, do beskrajnih nekeskih labirinta neizcrpljive znanosti, koji su jedini sretni casovi moga zivota. Casovi radosnog znanstvenog zanosa, kad mi se orose oci suzama radosnicama i osjetim da sam u sferi blazenstva, gdje sjaju samo porpurne zrake vjecne svjetlosti, znanja, gdje nema tamne noci, pa da prelistas sve knjige u svim jezicima pisane u labirintu svoga Ja, neces naci rijec mrak, vec svijetlo sveopceg i uzvisenog znanja, koje je neugasivo kandilo i nakom onoga sto nazivaju smrt.

Ili cu da krenem stazom duboke umnodusevne potistenosti, mraka i neznanja, kad covjek izgubi ravnotezu svojega smjera i zivi samo za vanjstinu svoga Ja a njegova unutarnja snaga ostane u dolini potpunog dusevnog mraka, sebicnosti i prezira, pod uplivom neke nevidljive sile, strasti, casti i momentalnog uzivanja.

Nesto me nevidljiva gura, nesto mi saputa i kaze polazi onamo, gdje sjaje neugasivo kandilo sveopceg znanja, gdje zlatne sucane zrake vjecno sjaju, gdje se novi zivot vazda radja i nastavlja. Dakle mora, da putujem naprijed, povratka nema i nemoze ga biti, jer svi oni koji se povrate natrag, padaju u duboki ponor vjecnog mraka i neznanja.

Moram da putujem samo naprijed, jer to je pravi put i ako cu se na putu sresti sa trnjem ljudskih zapreka, prebroditi cu ih, jer me tamo vodi ispravni put, "put nauke i znanja."

SIROM SVIJETA

Gdje se nalazu milijuni nazi-fasista, koji su ostali na zivotu?

Prozirno ispitujuci situaciju u mnogim Evropeljskim drzavama danas, osobito u Njemackoj i Italiji, te dvije drzave u kojima je nazi-fasizam bio duboko usadjem u srce milijuna naroda. Mnogi od nas ce pitati, gdje su danas ti nazi-fasti, koji su ostali na zivotu. Baci mo pogled na nedavne drzavne izbore u Italiji, takodjer i na opcinske izbore u Njemackoj, vidjeti ce mo, da ni u jednoj od ovih drzava, nema na povrsini nazi-fasisticke stranke.

Vijesti koje nam stizu pokazuju, da je veliki broj stanovnistva prisustovao izborima u Italiji, takodjer, i u Njemackoj, postavlja se pitanje, gdje su nazi-fasisti danas i kojoj stranci pripadaju? Za siguro nisi preko noci, ti ljudizivotinje postali socijaliste a za siguro ni komuniste!

Proucavajuci programe i stav raznih stranaka u danasnjoj medjuna-rodnoj politickoj situaciji i ovim dvima drzavama napose, vidise, da su nazi-fasisti promijenuli svoje ime ali nisu svoju politicku ideologiju, jer danasnji politicki polozaj je jos nepovojlian za njih. Pod krinkom krscanskih socijalista se kriju nazi-fasisti, kojim je i sam sveti otac Papa dao svoj blagoslov i odobrio njihov politicki stav, kao sto je to cinio i sa Musolini, kojem je sluzio izvanredno, za njegovu fasisticku propagandu i koji je skupa s Musolini ugusio i ono malo demokracije, sto je zivotarilo u Italiji, prije negoli je fasizam dosao na vlast. Tako zvani krscanski socijaliste u Italiji nisu nista drugo nego odpadci fasisticki horda, koji danas napadaju nas bratski Slovenski narod u Trstu i okolici, pod zastitom, tako zvane demokracije.

Italijanski fasisticki-imperijalizam u formi krscanskih socijalista predvodi danas ogorcenu borbu protiv pravedni zahtijeva Jugoslavije, za povratak naseg teritorija i priključenja majci domovini Jugoslaviji.

U Njemackoj

Takodjer se vidi, da u krscanskoj socijalistickoj stranci se nalazu svi nazisticki elementi, koji na svaki nacin zele, da opet izigraju svejtku javnosti i steku simpatiju nevini i neupuceni masa naroda; u tom smislu u glavnom preko semi-vjerski veza, sirom svijeta. Oni vrlo dobro poznaju psihologiju neupuceni masa, koja lako zaboravi na sve strahote, koje su nazi-fasisticke horde pocinile nad milijunima osobito nas Slavena.

Vijesti koje stizu iz Njemacke tumacu, kako upravnici katolicke vjere vise negoli ostali, su protivni procisćivanju svojih klerskih kadera od nazistickih razbojnika, koji se nalaze u njihovim redovima i pod krinkom vjere reorganiziraju nazisticku stranku. I to se radi, bez velikih zapreka u okupiranim zonama Angleske i Amerike.

Buducnost Naseg Trsta I Slovenije

Po izjavi zadnjih vijesti, koje stizu da ce se jednom dijeu Jugoslavena (Trst i Slovenacko Primorje) bopet pokusati nametnuti jaram robstva, od strane Eng; i Amerikanske reakcije; jest ponovno opetovanje historije za nas Jugoslavene. Reakciji, koja danas vlada u svijetu, nije do pravednog rijesenja i mira u svijetu, vec da se postavu temelji novog rata i za oslobodjenje nase brace Slovenaca i Trsta nama ce Jugoslavenima opet trebati prolijevati nasu krv. I sami progresivni Italijani u tim kraljevima to znaju, koji izrazuju svoju solidarnost za prikljucenje Trsta Jugoslaviji.

Vlasti okupatora su dozvolili ulaz oko pedeset tisuca Talijanski fasista u Trst i razna mjesta uz Jadransku obalu, sa nakanom da napadaju Jugoslavensko pucanstvo i demostriraju svoje imperijalisticke teznje, ponovnog pofobljenja naseg naroda. Nepravda koja bi se nanijela nasim narodnim interesima, sa uspostavom koje kakove samostalne drzave Trsta i Slovenackog Primorja, bi bila ogromna.

Kakovo pravo imaju ostale nacije (Eng; i Amerika) ciji prirodni interesi nisu povezani u ovim kraljevima, da se mijesaju u unutarnje stvari ovih kraljeva, i u samom slucaju kad bi Trst i okolica ostali samostalni, zasto narodim ovih kraljeva nije dozvoljeno, da odlucuje svojom sudbinom. Mi znademo koji su to interesi, koji vezu Eng; i Ameriku za to! Trst bi ostao jedan od vaznih bazena smutnje, kad bi ostao pod medjunarodnom kontrolom. Trst je izvrsna luka, koja je povezana sa zeljeznickom mrezom cijele evrope i to zasjeca u plan kapitalisticke reakcije, za buduce podhvate, proti naroda srednje evrope i balkanskog poluostrva.

Fasizam je u Njemackoj privremeno pobijedjen ali ona ista reakcija, koja ji iza prvog svjetskog rata omogucila ozivljenje, pruskog militaristickog fasizma, to i danas isto radi, po odredjenom planu. I nama ce Jugoslavenima jos jednom trebati dignuti se sa macem u ruci, da oslobodimo i ujedinimo sve Jugoslavene zajedno.

SOVIET STATE AID TO INDIVIDUAL HOUSEBUILDERS

(From Tass News Agency)

Along with the vast number of dwellings which are being constructed by State industrial establishments, co-operative and other organisations, individual householding is also developing successfully in the Soviet Union.

To meet the demand for housing, the Government is rendering considerable help to workers who are building homes for themselves. One of the forms of this aid is the granting of State credit to citizens by the Central Communal Bank and Agricultural Bank of the U.S.S.R. through their network of branches. The former issues loans for individual house construction in cities and districts and the latter to rural areas.

As a rule, loans for individual house construction in the city and workers' communities are issued up to 10,000 roubles for a seven-year term at 2 per cent interest per annum. Credit is increased up to 25,000 for fifteen years at the same minimum rate of interest, depending on conditions and location of construction.

The State's care of people who defended the freedom and independence of the country is reflected in the Govrnment's acts on credits for house-building and rehabilitation of houses of veterans, war invalids, families of fallen soldiers and servicemen's families. The State is granting extensive credit to these categories of population by providing more liberal credit conditions for them. They are granted loans for a term of 10 years, whereas to other citizens the loans are issued generally for seven years.

Aid to individual house-builders is not limited to financial credit alone. All citizens wishing to build their own home receive free from the State a plot of land located on improved territory which allows adequate space for flower and vegetable gardens. The house-builders will be permitted to cut timber from Government forest reserves, and this service to veterans, families of fallen soldiers, war invalids, servicemen's families and guerillas is absolutely free.

The State, through its committee on architecture, prepares albums of typical dwelling-house projects, and any one of them can be selected for the building of a house. Technical consultations on individual house-building is provided free.

Millions of Soviet people on returning to their home towns and villages found them in ruins. Therefore, the Soviet Government is most of all concerned with ensuring housing to the population of liberated districts who were deprived of shelter by the German invaders.

MR. MALONEY PROMISES HIGHLY

(By Y. Victorov)

(Published in "Pravda," May 20th, 1946)

Mr. Maloney, former Australian Minister to the U.S.S.R., promises highly. In an extremely short period of time he has launched two malicious calumnies against the Soviet Union, and in doing so he has displayed considerable ignorance, amazing lack of honesty and conscience and, if I may say so, remarkable ability to lie.

Let me be concise. Maloney's discovery is astounding. He states that there are sharp "class divisions" in the U.S.S.R., having established this fact on the basis . . . different categories of ration cards. Is it possible to find a more glaring example of such utter lack of scruple, such a rare case of atrophied honesty? It would be difficult. For we must bear in mind that Mr. Maloney is a "socialist" member of the Labour Party. Hence he must have read or at least heard something about classes. Why, even in Australia itself he could well have learned the meaning of the words "propertied class" and "proletariat."

We have forgotten to mention still another one of Mr. Maloney's qualities of absolute shamelessness. He boasts that in Australia, which didn't suffer substantially at all from the war, the population received better food rations than in the U.S.S.R., which bore the brunt of the fight against the Fascist aggressors.

Finally, we come to Mr. Maloney's capacity for lying. This is in truth phenomenal. After his "deadly" statement about Soviet Trade Unions, to the effect that they are the chief means of strengthening labour discipline, Mr. Maloney unblushingly asserts that if a locomotive engineer doesn't bring his train to its terminus and back in time he is liable to be shot. Only Goebbels himself or his myrmidons lied so shamelessly.

After this can we doubt Mr. Maloney's "talents"? I think not. All the more, in view of the fact that only ten years ago our Hero displayed an exceptional promise as a vicious reactionary. At the time of the Italo-German intervention in Spain he was virulently opposed to giving support to the Republican Government.

There is still another weighty proof of the fact that Mr. Maloney will justify the hopes placed in him. He is a pastmaster of the art of political mimicry and a great expert at seeing "which way the wind blows." When the Soviet Union was breaking the back of the Fascist brute in grim single combat and the eyes of the whole world were turned to the East, Mr. Maloney quickly assumed the guise of "friend of the Soviet Union" and "repented" of his former sins. But as soon as the winds veered against the U.S.S.R. in certain quarters he immediately threw off his mask.

Look at him now pruning his feathers. On arriving in Australia he at first made an anti-Soviet speech at a certain banquet and now he has broadcast a similar address to the whole of Australia. It is true he immediately showed the "white feather" when certain persons who had also visited the U.S.S.R. asked him to take part in an open public debate on the question. But everybody knows that cowardice is sister to calumny.

Mr. Maloney is progressing rapidly. We don't doubt that he will take a leading place amongst the most arrant anti-Soviet slanderers. Disguise of "democrat" will no longer fit him.

GREEK TRAGEDY, 1945

(From S. Slavic Bulletin, U.S.A.)

By Constaintine Poulos, native of New England, who during 1944-45 *became a distinguished foreign correspondent and was expelled from Palestine, which led him to return to his porent's native country, Greece, and to write a masterpiece of reporting and analysis for "The Nation . . . excerpts:*

It is very depressing to revisit Greece one year after its liberation. The tragedy is deep and overpowering.

Greece to-day is a country to which the fascist ministers and financial backers of Dictator John Metaxas can return in safety and resume their brutal exploitation of the Greek people; it is a country where the people are so hungry that last month when the liner Gripsholm brought these fascists back from the United States, where they had been living in luxury, men in little boats fought viciously over the garbage dumped by the ship in the harbour of Piraeus.

To-day Greece is experiencing one of the most serious crime waves in its history; and the same small group of Greek financiers and

industrialists which made huge profits under the Germans is making even bigger profits now. With no Stock Exchange to speak of, the economy of the country is tightly controlled by this handful of men, for most Greek businessess, large and small, have always operated on credit obtained from the National Bank of Greece. Although 51 per cent of the stock of the bank is held by the Government and public institutions, the actual control of the bank's operations is in the hands of a few closely intermarried families and two large British banking houses, which hold the remainder.

Such highly concentrated control of business and finance in a country the size of Greece enables these circles to manipulate the country's economy to their own benefit.

Determined to profit regardless of what happens to the Greek people, this same group, with the connivance of the Government, is using UNRRA supplies to fatten its pocketbooks. A plan for the strict control and audit of raw wool and cotton stocks brought to Greece by UNRRA and turned over to the Greek Government has been blocked by these people, and much of the finished product appears on the black market at exorbitant prices.

The corrupt, deliberately inefficient Greek authorities—the same ones who worked for the dictatorship, the Germans, and the quisling Governments—are not only collaborating in thus mucting the Greek people and driving them to crime and desperation, but are also maintaining a back-breaking budget which completely ignores the needs of a sick, homeless, hungry nation. One-third of the Greek budget goes toward meeting ancient and modern State loans held by British banking firms. Well over another third goes for military expenditures, including the purchase of Lend-Lease equipment from the British. . . What is left goes to maintain the archaic, stifling Greek bureaucracy.

So, after the Germans withdrew from Greece, the Greek people are still hungry, still without clothes, and hundreds of them are still without shelter. And the thread of British responsibility runs through it all.

No indictment of British policy in Greece can be severe enough. The Greeks have a favourite way of demonstrating how far the British attitude toward Greece has gone. They take visitors to Piraeus and point to a sign which says "Latrines: British, this way—Sikhs and Greeks, that way." All the sweetness-and-light stuff which the British Ministry of Information puts out through its propaganda agency in Greece, the Anglo-Greek Information Service, cannot alter the bitterness which the majority of the Greek people feel toward the British. Not long ago this organisation, without the knowledge of UNRRA, asked the Greek Government for 150 tons of newsprint from UNRRA'S stocks. When it was turned over to them, still without UNRRA knowing anything about it, they passed it out to "friendly" anti-E.A.M. newspapers. Aside from the political implications of such chicancery, the move upset UNRRA'S plan for the equitable distribution of newsprint to Greek papers regardless of their politics.

British policy remains unchanged, and the British ambassador, Rex Leeper, who could well write if he had the time, a "May Day" column describing the continuous stream of Greek officials who call at the British Embassy to get his approval on every move they make, doesn't give up. Every indication that the left movement is still alive and strong, like the fourth anniversary demonstration of the E.A.M., when 100,000 people jammed the Athens Stadium and the streets around it, makes him work all the harder to circumvent it.

KAKO JE POSTALA VJERA U BOGA KOD DIVLJAKA

Ni napadaj na katolicizam sa strane slobodnih mislilaca, kao sto ni zanemarivanje boga sa strane pozitivista ne tumaci nam cinjenicu, na koji nacin se je odrzala vjera u boga unatoc uspjeha i prosirenja znanja, te na koji nacin je krscanstvo prezivjelo i poruge Voltairove i progone od revolucijonaraca i kritiku sa strane tumaca svetoga pisma. Vrlo je lako rugati se i bagatelizirati, no tesko je dati tocno objasnjenje, jer je zato potrebno prije svega upitati samoga sebe: kako i zasto je kod covjeka nastala vjera u boga, a takoder i pojam o dusi? Kako se je sve ovo ukorijenilo i razvijalo? Odgovor na ova pitanja mozemo naci samo tada, ako proucimo nazore i pojmove divljaka, kod kojih nalazimo u zametku iste ideje o dusi i duhovima, kao sto i kod kulturnih ljudi.

Pojam o dusi i o njenom zivotu iza groba jeste proizvod divljaka, koji su nadosli na misao o netjelesnom i besmrtnom duhu, da bi na taj nacin mogli objasniti pojave sna. Divljak ne sumnja o istinitosti svojih snova. Ako u snu lovi, tuce se ili se osvecije, a probudiv se, nalazi se u istom polozaju, kao i prije sna, te on misli, da je ovo njegov drugi "ja", njegov "duplikat", koji je nevidljiv, neopipljiv i lagan kao zrak, napustio njegovo tijelo i otisao daleko, da se tuce ili da lovi. A kad u snu vidi svoje pretke ili umrle rodjake, njemu se cini, da su ga posjetile njihove duse, koje zivi i nakon sto se je njihovo tijelo raspalo.

Divljak, to "dijete ljudskog roda", kako ga nazivlje Vico, ima, kao i dijete, djecje pojmove i nazore o prirodi. On drzi, da moze zapovijedati prirodnim elementima, kao udovima svog vlastitog tijela, da svojim rijecima i carolijama moze natjerati, da pada kisa, da duva vjetar itd. Ako se naprimjer boji, da ce ga na putu zateci noc, on sastavlja na odredjen nacin neke travke, da bi tako zaustavio kretanje sunca, kao sto je to ucinio molitvom Jozua u bibliji. Ne podje li mu to za rukom, on pozivlje duse mrtvaca, posto drzi, da ovi imaju vise upliva nad elementima, nego zivi ljudi. Iskusni carobnjak i hrabri vojnik ima vise upliva na prirodu, nego obicni smrtnik i zato njihove duse nakon smrti imaju vise moci, nego "duplikat" obicnih smrtnika. Zbog toga divljak ove duhove odabire iz sredine mnostva ostalih duhova, pa im prinasa darove i zrtve, moli ih, da posalju kisu, kad mu susa pali usjeve, da mu pomognu u pobjedi, kad ide u rat, da ga izlijece, kad bude bolestan. Prvobitni ljudi su svojim pogrjesnim tumacenjem snova stvorili tlo za kasnje stvaranje pojma o jednom jedinom bogu, jer ovaj zapravo nije nista drugo, do li duh, samo sto je mocniji od ostalih duhova.

Pojam o bogu nije urodjen, nije pojam ili misao, koja postoji a priori (bez svakog iskustva), vec je to pojam a posteriori (stecen putem utisaka iz culnoga svijeta), kao sto su uopce svi pojmovi, jer covjek moze misliti tek onda, kad dodje u doticaj s pojavama zbilje, koje on zatim tumaci kako zna i kako umije.

Nemoguce je samo pomocu logicnog zakljucka objasniti, kako je pojam o dusi, sto se je rodio kod divljaka, presao u pojam o bogu.

U svom znamenitom djelu "Razvitak ideje o bogu"*) ocrtao je Grant Allan glavne stupnjeve u razvoju te ideje, sabrav sva razmatranja i istrazivanja raznih istrazivalaca, etnologa i antropologa, koje je zatim isporedio, razlozio i rasvijetlijo svojom genijalnom i plodnom kritikom. U isto doba je on pokazao, da prvobitno krscanstvo sa svojom idejom o bogocovjeku, koji je umro i uskrsnuo sa svojom djevicom-majkom, sa svetim duhom, svetim predajama, sakramentima, dogmama, cudorednoscu, cudesima i obredima, nije zapravo dalo nista nova, nego je sabralo i stavilo u sistem razne pojmove i price, sto su vijekovima postojale u starom svijetu.

*) The Evolution of the Idea of God: an inquiry into the origin of religions by Grant Allan, London, 1903.

MARSHAL TITO BALL

Na 27/6, o.g. se je odrzao "Ball" u opcinskoj dvorani (town hall) pod pokroviteljstvom S.S.S.

Mnogi gosti (vecinom naseg naroda) su ovu vecer sproveli u veselju i zabavi. Osobito se je isticala elegantnost toaleta kod krasnog spola. Nasa omladina je izvrsno odigrala narodno kolo sa punim zanosom, znajuci da tim povecava popularnost naseg naroda, kod naprednih elemenata u N.Z. Kod poblike je izazvalo veliki aploz kad su u svojoj kruznici plesaci nacinili ime Tito, svojim stavom.

Zabavi je prisustovao i gradonacelnik Mr : Allaum i Mrs : Allaum i u par rijeci je zazelio zabavnu vecer svim prisutnim. Bez zabavne strane "Ball" je imao mnogo vise znacajniju svrhu, to jest, da ce cisti prihod ove zabave poci u korist izgradnje bolnice na Jadranu.

MUDROSLOVLJE ZIVOTA

Osoba koja je naucna da rado laze, obicno umislja, da i svak drugi to cini.

Uljudnost, je cvijet covjecanstva, onaj koji nije uljadan nije ni covjecan.

Pjesnistvo je kao med cvijeca, najveca jezgra znanosti i srcika umjetnosti. (J.A.)

Prijateljstvo znaci jednakost. Gnjev pocimlje u gluposti a svrsava u pokajanju. (Pitagora.)

I sebicnost je zapreka, da covjek bude svoj. (Tim Ujevic.)

Za sutnju treba cesto, vise srcanosti negoli za govor. (Sacher Masoch.)

Zene kao i vladari, rijetko kad nadju prave prijatelje. (Lyttelton.)

Zavidnik postaje mrsav, nad uspjehom bliznjega. (Horacije.)

Zla se djela podvostrucuju sa zlom rijeci. (Shakespeare.)

Zlocasti ljudi ispricavaju svoje pogreske, a dobri ih napustaju. (B. Johnson.)

Akoje govor pokvaren, isto tako je i duh. (Seneka.)

Primiti dobar savjet, znaci povecati svoju sposobnost. (Goethe.)

RAZNA PISMA

Dragi Prijatelju,

Mnogo ti hvala, sto si mi poslae "Vjesnik," to je lijepa stvar, da se je netko pobrinuo, da to pocme, osobito je to dobro doslo za one koji neznaju dobro citati Eng; , na taj nacin ce mo bar nesto znati sto se dogadja po svijetu, takodjer i medju nama u N.Z. Preko "Vjesnika" sam doznao, da kupite za izgradnju bolnice na Jadranu i saljem ti £5 za isto. £2/0/0 za fond i 6/- za pretplatu.

M. LUKAN, Opotiki.

* * *

Takodjer G. L. Pivac, Matamata salje, 4/- za fond i 6/- za pretplatu. Petar Vezich, Auckland, 4/- za fond i 6/- za pretplatu. Toma Alac, Kaukapakapa, za fond 14/- i pretplatu. I. Zencich, Auckland, za fond 4/- i pretplatu.

Hvala svim rodoljubina, koji podupiru razvitak prosvjete medju nasim narodom u N.Z. (ured;)

* * *

Roba koja se je poslala proslog novembra sa parobrodom "S. S. Maria Bakhe," je prispjela u domovinu. Javlja Ministarstvo vanjskih poslova—Beograd, na Jugoslavenski konsulat u Aucklandu.

* * *

Dragi Druze,

Primili smo Vas "Vjesnik", kojeg si nam poslao. Saljemo ti 10/- za pretplatu i fond. Veseli nas da isti pise i zagovara, sve sto je napredno i demokratski.

Ostaje mo Vasi drugovi, F. & M. Baricevich, Matamata.

* * *

Dragi Druze,

Vec s am primio drugi broj "Vjesnika", hvala sto ste mi ga pocelo slati. Eto je jednom nadoslo vrijeme da se je nasao pravi majstor medju nama u N.Z., koji se je poduzeo korisna posla, za sviju nas u N.Z., za izdavat novinu "Vjesnik", koja nam je vec od davna trebala ali bolje ikad negoli nikad. Ovdje Vam saljem £5/10/-. Za pretplatu i fond 10/- a za izgradnju bolnice £5.

Drugarski pozdrav, Mate Kurtovic, Opotiki.

* * *

VAZNO ZA SVAKOG: MNOGO ZALIM DA SA OVIM BROJEM ZAVRSAVA IZDAVANJE "VJESNIKA". I AKO CE TO U VELIKE NASKODITI RAZVITKU PROSVJETE I ZBLIZENJU NASEG NARODA U N.Z. TAKODJER CE NASKODITI I SAKUPLJANJU POMOCI NASEM IZPACENOM NARODU U DOMOVINI, KOJA JE POCELA STIZATI OD ONIH, KOJI NISU ZNALI DA SE KUPI. RAZLOG JE DA SE PRESTAJE IZDAVANJEM "VJESNIKA": DA JE 20-30 OSOBA U AUCKLANDU SE PROTIVILO IZDAVANJU. I JA NEZELIM DA U DANASNJA RVEMENA VODIM POLEMIKU SNJIMA DOK NASA NAPACENA DOMOVINA TREBA POMOCI I AKO JE NEKOM DO RAZBIJANJA NASE SLOGE MENI JE DO JEDINSTVA NASEG CJELOKUPNOG NARODA U N.Z. NE SAMO JEDNE SEKCIJE. ZA UPOZNATI RAD SVIH AKTIVNIH NASIH LJUDI U N.Z. ZA ZADNJIH DESET I VISE GODINA SE PRIPRAVLJA KNJIGA U KOJOJ CE TE CITATI, SAV RAD NASIH ORGANIZACIJA I LJUDI, I NA TEMELJU OVIH FAKATE CE TE UPOZNATI ONE, KOJI SU NANIJELI STTEU NASEM JEDINSTVU, KAO I ONE KOJI SU RADILI ZA ISTO.

DRZITE OVO NA UMU, JER CE OVO RAZCISTITI MNOGE PROBLEME MEDJU NAMA.

SVIM PRETPLATNICIMA CE SE POVRATIT SUVISNO UPLACENA PRETPLATA A DEFICIT SNOSIM JA. (urednik).

* * *

Svi drugovi i prijatelji sirom N.Z., koji ste se obracali na mene sa raznim pitanjima o radu nasi organizacija itd. Molim uzmite u obzir, da ja nisam u nikakovim upravama nasih organizacija i da sam dao ostavku u onim u kojim sam dosad bio clan. Molim da se ne nadjete uvrijedjeni, jer ja nikome necu odgovoriti na ovakova pisma. Hvala na povjerenju, koje ste imali u mene. Na pisma druge naravi, rado odgovaram svakom prijatelju.

J. Alach.

Edited and published by Joseph Alach, 12 McColl St., Newmarket, Auckland. Printed by F. Simpson, Auckland Service Printery, 15 Wakefield St., Auckland.